

KURDISTAN PRESS

ROJNAMA HEFTEYÎ • HAFTALIK GAZETE

•Tel; [46] Ø8-29 83 32

•Telex; 131 42

•Telefax; Ø8-29 50 56

PRICE

BIHA • FİYAT

2.5 DM

5 Skr

3 G

2.5 Sfr

1 £

1.5 \$

HOLMER, EBBE VE SİMAVİ'NİN İSTANBUL MACERALARI

SÄPO & MIT İşbirliği!

Holmér ve Ebbe'nin
Erol Simavi ile gizli ilişkileri!

Analar zulme karşı direniyor!

- ANK Diyarbakir'de açlık grevi ve ölüm orucu'na yatan analarla görüştü!
- Saliha Şener: "Biz, Gavur adaleti istiyoruz. Türklerden bize sadece dert geliyor!"

SAYFA 3

Diyarbakir TC Mültecilere zulmediyor

- Diyarbakir'de tutuklu bulunan mültecilerle ilgili yetkililer açıklama yapmıyor!

SAYFA 2

Li Swêdê Kurdek xwe dişewitand

- Ji bo protestokirina hatina Wekîlê Sedam Husên, Kurdekî ji Kurdistanê Iraqê li ber Wezaretê Derve xwest xwe bişewitîne!

RÛPEL 5

ANK • Diyarbekir

Kürt mültecilerin toplu olarak birarada bulunmalarını önlemek amacıyla; *daha iyi barınma koşulları sağlamak* adı altında çeşitli yerlere dağıtıyorlar.

Yüksekova'daki kamplarda bulunan mültecilerin *çürük* raporu verildiği için yıllardır teslim alınmayan Muş'taki afet konutlarına "*yerleştirilmelerini*" Diyarbekir kampının dağıtılması izledi.

Yüksekova kamplarında bulunan mültecilerden yaklaşık 8 bini Muş'a, diğerleri ise Kızıltepe kampına yerleştirildi.

Diyarbekir halkının başlattığı *Kürt mültecilere yardım kampanyası* yaygınlaşmaya başladığı son günlerde TC yetkilileri Diyarbekir kampını da dağıtmaya başladılar.

Bir kısmı Diyarbekir'in Seyrantepe semtindeki Sosyal Konutlar ve Afet Konutlarına yerleştirilen mültecilerin diğer geri kalanları ise, Diyarbekir'in çeşitli ilçeleri ve Ceylanpınar'a gönderilmeleri bekleniyor.

Kamplardaki olumsuz koşullardan şikayetçi olan ve diğer kamplarda bulunan aile ve yakınlarının yanına gitme talepleri engellenen mültecilerden yetkililerle tartışmaya giren 25'i halen Diyarbekir cezaevlerinde tutuklu bulunuyor.

ANK Muhabirinin tesbit edebildiği 25 tutuklunun isimleri şöyle:

Salem Sait Nerveyi, Davud Ahmed Nerveyi, Serbest Ömer Durvaniçi, Hacı Haled Edud, Saim Şükrü Edud, Nevzat Ahmedi, Mehmet Ali Mirza, Zübeyir Tahir Benavi, Celal Hüseyin Bedevi, Mirhan Şefik Bud, Abdolvahap Cemil Edudi, Mahmut Piro Bevari, Cafer Hüseyin Bedevi, Şahin Selman, Mahmud Muhammed Nasır, İbrahim Sabri Kazı, Muzaffer Abdullah Kadir, Fatih Sadık Rıza, Emin Faik Osman, Mecit Ah-

TC Mültecilere Zulmediyor!

- Halen Diyarbekir Cezaevi'nde 25 kürt mülteci tutuklu bulunuyor.
- TC'nin kamplardaki insanlık dışı uygulamalarına karşı sesini yükselten mülteciler hemen tutuklanıp, baskı altına alınıyor.
- Yüksekova Kaymakamını rehin aldıkları iddiasıyla suçlanan 12 mülteci halen tutuklu.
- TC, Mültecilerin toplu olarak bir arada bulunmalarını önlemek amacıyla, *barınma koşullarını iyileştirmek* adı altında onları değişik yerlere dağıtıyor.
- Bir ailenin kalabileceği genişlikteki bir *konuta* 20-25 kişi zorla tıkıştırılıyor. Her geçen gün hastalıklardan ölenlerin sayısı yükseliyor.

met Şemsettin, Hamit Aziz Mustafa, İsmail Abdullah Hüseyin, Muhammet Tahir Salah, Hiyve Hemet Reşit, Muhammet Abdullah Hüseyin.

Yine ANK muhbirinin tesbitlerine göre, 11 Kasım gecesi Muhammed Ebubekir isimli bir mülteci daha tedavi gördüğü Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde yaşamını yitirdi.

Güney Kürdistan'da yaşadığı köyü kimyasal bombalara hedef olan Muhammed Ebubekir Türkiye'ye geçtiğinde rahatsızdı. Mardin kampında bulunan Muhammed Ebubekir 10 gün önce Mardin Devlet Hastanesi'ne sonra da Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Dahiliye bölümüne sevk edilmişti. "*Böbrek yetersizliği*" teşhisi ile tedavi altına alınan mültecinin ölümü üzerine yetkililer herhangi bir araştırma veya otopsi yapma gereği duymadılar.

Kötü barınma ve beslenme koşulları mülteciler arasında hastalıkların hızla bir biçimde yaygınlaşmasına sebep olurken, TC yetkililerinin umursamaz tavırları mülteci kitlesi ve halk arasında nefretle karşılanıyor.

Ayrıca polis ve jandarmanın gözaltına alıp, tutukladığı mülteciler uzun süre herhangi bir mahkemeye çıkarılmadan hapisanelerde sürdürülüyor. İki ay önce Yüksekova Kaymakamını rehin aldıkları iddiasıyla tutuklanmış olan 12 mültecinin bu gün (14 Kasım 1988) Diyarbekir Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde görülen davaları yine bir karar verilmeden geçirildi. Mahkemeye çıkarılmayan 12 mültecinin davasında gıyapta görevsizlik kararı veren DGM davanın Yüksekova'da görülmesi gerektiği kararına vardı.

Görev ve sorumluluklar 2

"Somut siyasi görevler, somut bir çerçeveye oturmalıdır" diyor Lenin; "*Soyut hakikat yoktur, hakikat daima somuttur!*"

Kurdistan'ın parçalanmışlığı somut bir hakikattir. Kürt ulusunun köleliği de... Ulusal kurtuluş mücadelesinin zafere ulaşmasının önkoşullarından biri de ve başlıcası ise, köleliğe karşı mücadele eden güçlerin, tek bir genel taarruz cephesinde bir araya gelmelerine bağlıdır.

Birlik, bu anlamda, devrimin bir ihtiyacı olduğu için gerekli ve zorunludur. Birlik, sendeleyeni, bocalayan siyasi gurupların ayakta durmasına payanda olarak algılandığı ve bu ihtiyacın bir ürünü olarak gündeme geldiği, getirildiği ölçüde gericiliğe hizmet eden bir yapılanmadan başka bir şey değildir.

Buna bağlı olarak Kuzey Kürdistan'da mücadele eden örgütlerin tutarlı bir birlik çalışması mirasına sahip oldukları söylenemez.

Ama, bilerek ve isteyerek yapılmış yanlışlardan bolca söz edilebilir. Örneğin, birlik sorunu hemen hemen her zaman tartışılmasına ve üzerinde ısrar edilmesine rağmen, esasen, yıkıntı dönemlerinde; yenilginin ve parçalanmışlığın bir dayatması olarak ele alınmıştır.

12 Eylül öncesinin UGD'si böyle bir yapılanmadır. Arkasında tek bir olumlu çalışma bırakmadan dağılıp gitti, dağılma sürecinde taraflar birbirlerini fena halde suçladılar.

12 Eylül yıkıntısının Ortadoğu'da yarattığı kaos ürünü olarak, bu kez 5'li bir birlikteliğe gidildi. 5'li, kadroların, güneşte kar gibi eridiği muhaceret şartlarında, siyasi hareketlerin birbirlerine dayanma ihtiyacının siyasi biçimlenmesi idi. Siyasi hareketler Ortadoğu'dan çekilince, 5'li de dağıldı. Ve taraflar gene birbirlerini suçlamaya devam ettiler.

Genel olarak Türk ve Kürt solunun değişik guruplarını içine alan FKBCD, benzerleri içinde başlıbaşına talihsiz bir girişimdi. Birlik yerine ayrılıkları ve yıkıntıyı hızlandırdı. Başka türlü de olamazdı.

Sol Birlik ise, Prosovyet çiziminin tipik bir manevrası idi. Bir olumsuzluğun ifadesi olarak tarihte yer alacak!

Son dönemlerde, Tevger olarak Avrupalı bir birliğe daha gidildi. Ne ülkede ve ne de Avrupa'da politik bir atılımı gerçekleştirecek maddi güce sahip olmayan Tevger'in geleceği için remil atmamak gerekmiyor. Ölü doğdu. Sessiz-sedasız gömülecek!

Şimdi insaf ile sormak gerekir: köle bir ulusun ulusal kurtuluş mücadelesine soyunan siyasi güçler, hangi yapı ve anlayış ile ve nerede ve nasıl bir savaş cephesinde bir araya geleceklerdir?

Diğer bir sorun, eleştiriden rahatsız olma, küsme, düşmanca tavırlar geliştirme sorunudur. Siyasi hareketlerin böyle bir hakları yok! Kurdistan kan içindedir. Kürt ulusu zincire vurulmuştur. Kurdistanlı devrimciler büyük acılar içindedirler. Nereye bakılırsa bakılsın, siyasi hareketlerden büyük beklentiler vardır. Umutlar, siyasi hareketlerin gerçek bir savaş cephesinde bir araya gelmelerine bağlanmıştır. Yanlışlığı hayat içinde defalarca kanıtlanmış eğilimlerin ısrarlı sürdürücüsü olmak, bir devrimi örgütleme görevi ile yükümlü siyasi kadroların işi değildir. Tersine, devrimi örgütleyecek siyasi kadrolar, durmadan değişen ve gelişen hayat karşısında, en az, ona ayak uyduracak kadar dinamik olmak zorundadırlar.

Orhan KOTAN

Wezîfe û berpîrsiyarî 2

Lenin dibeje "*Wezîfen siyasetî divê li ser rastiye bê dameziran-din...*", "*Heqîqeta nerast tûne. Heqîqet her tim rasti ye.*"

Perçebûna Kurdistanê tiştê heqîqet e. Kolebûna gelê Kurd jî... Şertê serketina têkoşîna rizgariya netewî bi yekîtiya hêzên têkoşer ve girêdayîye.

Ji ber vê yekê Yekîtiyê pewistiyekî girîng a şoreşê ye. Pêwîste, ku daxwaziya yekîtiyê ne tenê ji bona parastina an jî saxkirina hinek siyaseta be. Ger em li ser vê yekê bimeşin û himê yekîtiyê li ser van esasan deynin wê yekîtiyê bi xwe re paşverûtiyê bîne.

Îro li Kurdistanê Bakûr mîrsekê me yê ji bo yekîtiyê û yekbûyîna tûne.

Lê belê gelek caran li ser xeletiyên ku bi zanebûn hatine kirin tê xeberdan.

Gelek caran em li ser yekîtiyê disekin. Lê di demên tarî de. Gava derb û deq tîn serê me, gava em tev bi hev re derbên xedar dixwin û ji hal dikevin, wê çaxê em vê fikrê tînin holê.

Beriya 12'yê Îlonê UDG wusa çêbû. Lê pişt re ev yekîtiyê hê ku ava nebûbû peşîlî û hate xwarê. Xwediyên UDG dev avêtin hev. Wey li wî ku bavêje yê din.

Piştê qambaxbûna 12'yê Îlonê, wêca yekîtiyê Pêncmilî damezrandin. Ev Pêncmilî ihtiyaca hevgerîna rêxistinîyan peyda bûbû, ji ber ku kadroyên wan di Rojhilatanavîn de wek berfê diheliyan. Lê piştê ku herkes dest û piyê xwe ji Rojhilatanavîn kişand ew jî bi ser neket û belav bû. Û dîsa hêzên ku di nav vê yekîtiyê de cih girtibûn dev avêtin hev.

Damezirandina FKBCD jî yên wek wî tiştêkî bê talih bû. Di ciyê ku di navbera rêxistinên Tirk û Kurdan de yekîtiyê çêbike, bû sedema ji hev dûr ketinê. Helbet wê bibûya, ji bo ku tiştê bê him zû dileqe.

Yekîtiya Çep jî manevrayek tipîk a xeta hêzên prosovyet bû. Yekîtiya Çep jî ber vê naveroka xwe wê difokê de ciyê xwe bistî.

Di van demên dawî de bi navê Tevger yekîtiyê Ewropî hat çêkirin. Ji bo serketina Tevgerê çî li Ewropa, çî jî li Kurdistanê ne hewceye ku mirov remil bavêje. Zarok mirî çêbû, wê bêdeng were tarmarin.

Niha em bi însaf bipîrsin: Ew hêzên siyasetî ku xwe amadeyî rizgarkirina geleki bindest kirine, bi çî avayî û bi çî wesite û li kî derê û çawa di nav cephekê de bêne ba hev?

Derdeki din jî ev e ku pîrraniya rêxistinîyan ji rexnan hesnakin. Wek dijmin li hev mêze dikin. Ev tewr tiştêkî nebaş e. Mafê wan jî nîne ku wusa bitewgerin. Kurdistan di nav xwîna de ye. Şoreşgerên Kurdistanê di nav êşên giran de digewizin. Di vî rewşê de jî hêviyên mezin ji rêxistinîyan dikin.

Domandina taktîkên xelet ne karê kadroyên şoreşger e, ku xwe amadeyî şoreşekî mezin kirine. Li berevajî kadroyên siyasetî ku dixwazin şoreşekî bihunî divê bersiva jiyana pratîkî bidin û bi awakî dinamik li ser bûyer û qewimandinên nû ve mijûl bibin.

Diyarbakir'de "Açlık Grevi"ni "Ölüm Orucu"na dönüştü!

Analar zulme karşı direniyor!

□ Diyarbakir 1 Nolu Cezaevinde Yaklaşık bir aydır açlık grevinde olan tutukluların eyleminin ölüm orucuna dönüşmesi üzerine, açlık grevinde olan anaların eylemi de ölüm orucuna dönüştü.

□ 12 Eylül zulmünü en çok hisseden ve 12 Eylül zulmüne ilk toplu karşı koyuşu gerçekleştiren analar, yine direniyor.

□ Diyarbakir zıندانları... Direnişler... ve onları yalnız komayan analar... Saliha Şener gibi bir ana, Kürt analarına örnek bir ana şimdi de ölüm orucunda.

ANK • Diyarbakir

Kürdistan ve Türkiye'deki cezaevlerinde yaklaşık bir ay önce başlayan direnişler daha da genişleyerek sürüyor. TC Adalet Bakanlığı'nın 1 Ağustos Genelgesi ile getirdiği koşullara karşı başlatılan direnişlere bu kez hemen hemen siyasi tutukluların bulunduğu bütün cezaevleri katılmış durumda.

Diyarbakir Cezaevi ise sevkler ve yeni uygulamalara karşı direnişe ilk başlayanlar arasında.

Bu kez direnişlere evlatlarının acılarını beyninde, yüreğinde duyan analar da geniş bir şekilde katılıyor.

Ölüm Orucu

Diyarbakir 1 Nolu Cezaevinde yaklaşık bir ay önce başlatılan açlık grevi ölüm orucuna dönüştü. Açlık grevinde bulunan devrimci tutuklulardan 15 kişi 3 gündür beri ölüm orucuna başladı.

Açlık grevinin ölüm orucuna dönüşmesi üzerine; çocuklarını desteklemek amacıyla açlık grevine yatmış olan analar da ölüm orucuna başladıklarını kamuoyuna duyurdular. Beşi kadın 8 kişiden oluşan tutuklu yakınları eylemlerini dönüşümlü olarak sürdüreceklerini açıkladılar.

Ölüm orucuna yatan analardan beşinin isimleri şöyle: Saliha Şener, Melahat Kırmızıçiçek, Şükran Öztaç, Sabriye Sözen ve Sultan Aslan

Örnek bir ana: Saliha Şener

Diyarbakir'de 12 Eylül'den bu yana anaların her eyleminde ön saflarda yer alan Saliha Şener, Şubat 1988 direnişi sırasında uygulamaları protesto amacıyla, Diyarbakir Belediye Meydanı'nda üzerine gaz dökerek kendini yaktak istemiş ancak çevrede bulunanların müdahalesi ile yanması önlenmişti.

Yiğit ve direnişçi niteliğinden dolayı kendisine gözdağı vermek amacıyla polis Saliha Şener'i bir çok kez gözaltına alıp işkence yapmıştı.

Analardan TBMM'deki ilk eylemlerinde de yine ön saflarda olan Saliha Şener'i Diyarbakir polisi yine gözaltına almış ve utanmadan 60'luk bir anaya bir aya yakın işkence yapmıştı.

Diyarbakir'de bu gün (14 Kasım 1988) ölüm orucuna yattığını açıklayan anaların sözcüsü olarak 9 yıldır PKK davasından tutuklu bulunan Mehmet Şener'in annesiyle ANK eylem yerinde görüştü.

Diyarbakir SHP İl binası insan kaynıyor. 35 tutuklu yakını açlık grevi ve ölüm orucunda. Amaçları hapisteki oğullarının, kardeşlerinin isteklerini elde etmek. SHP ise bu durumdan pek memnun sayılmaz. Genel Başkan Erdal İnönü yaptığı bir açıklama ile, *analar SHP binasını terkemeyinceye kadar eylemlerine destek olmayacaklarını* belirtti.

Grevçilerin bir sözcüsü ise ailelerin tutumunu şöyle anlatıyor: "Bu 8 ay içinde yapılan 3. açlık grevidir. Yeni taleplerimiz yoktur. Şubat ayında yapılan açlık grevinin ardından Başbakanın TV'de kabul ettiği talepler vardı. Başta kürtçe ko-

Saliha Şener: "Biz gavur adaleti istiyoruz!"

nuşma olmak üzere 14 talebimiz kabul edildi. Ancak bunlar hiç bir zaman yazıya dökülmedi. Diyarbakir Cezaevi'nde yönetim askerlerden sivile geçince bu haklar yine gasp edildi. Yeni baskılar için yönetim hiç bir gerekçe bulamayınca, tünel kazdılar. Gerçi senaryoyu tam tutturamadılar ama istediklerini yaptılar. Çünkü bu tünelin başta dıştan, sonra da içten kazıldığını söylediler. Önce basına gösteremediler. Ancak herhalde kendileri kazdıktan sonra gösterebildiler. Şimdi Eskişehir ve diğer cezaevlerine sürgün edilen arkadaşlarımız savunma haklarını da kaybediyorlar. Davaları burada, kendileri Eskişehir'de. Durum böyle olunca da bize açlık greviden başka yapacak bir şey kalmıyor. ANAP binasını işgal edecek olursak hemen polis geliyor. SHP bizi desteklemeli. Desteklemese de biz bu binadan çıkmayacağız!... Bizi buradan çıkarmak hiç de kolay olmayacak."

SHP binası tıklım tıklımdı. Merdivenler bile hınca hınc doluydu ve "Buradan çıkmayacağız" sloganıyla marş sesleri birbirine karışıyordu. Alkışlar duyuluyor. Yaşlı analardan bazıları yatıyor. Ama içeri girdiğimde herkes elini kaldırıyor ve hep birlikte "Kahrolsun İşkence" sloganı atılıyor.

Açlık grevi yapanlar arasında Saliha Şener de var. Oğlu Mehmet Şener 9 senedir içeride. Saliha ana da birkaç ay önce oğluna yapılan işkenceleri protesto amacıyla kendini yakmış...

Saliha Şener, 62 yaşında ve 8 senedir mücadele ediyor. Okuma yazma ve türkçe bilmiyor. Oğlu içeriye düşmeden önce Batman'daki köyünden pek çıkmamış. Hiç okula gitmemiş, ama, hayat ona çok zalim bir şekilde kimden yana olması gerektiğini öğretmiş.

Saliha anayla görüştü

□ Saliha ana kaç gündür burdasın?
□□ 13 gündür burdayım. Bu 4. açlık grevidir. Oğlum 9 senedir içerdedir.

Beni de çok götürdüler. İlk kez 1984'te geldiler. 26 gün bana işkence yaptılar. Bak, şu kolumdaki ize, vücudumda ona benzer birçok iz daha var. Beni askıya aldılar, ben bayılmışım, ağzımdan kan geldi. 9 havluyla kuruttular...

Çocuklarımızın davaları bitmiyor. Onlara içeride battaniye verilmiyor. Benim gibi yaşlı bir kadına bile içeride battaniye vermiyorlar, küfür ediyorlar, "Orospu, katil battaniyeyi ne yapacaksın" diye. Sonra bana dediler, "Sen zaten delisin." Doğrudur, onlar beni deli ettiler...

Diyor Saliha Ana ve bu arada sözüne başka analar da karışıyor. Adule Emin kendi yaşını tam bilemiyormuş. 50 olabilir, 60 da. Ama oğlunun tam 8 senedir içeride olduğunu çok iyi biliyor.

-Oğlumun cezası çoktan bitti. Zaten hepsinin cezası bitti ama Yargıtay'dan buraya bildirmiyorlar. Biz de bir şey yapamıyoruz. Onları hapisten çıkaramıyoruz. Ama şunu diyeyim; eğer çocuklarımıza hapiste bir kaç hak vermişlerse, bunu kendiliğinden yapmadılar. Bu haklar bunca ölümlle elde edildi. Değerlidir, pahalıdır... Onları savunmak için buradayız ve ölüme kadar gideriz. Cezaevinde bal gibi işkence vardır. Cezaevinin yanında oturan aileler dövülen insanların naralarına dayanamadıkları için evlerini terk ettiler.

Son söz gene Saliha ananın.
□ Sorguda ne sordular, senden ne istediler?

□□ Bana dediler Apocuları evinde barındırıyorsunuz. Lübnan'a geçiş yaptın. Apo'yla ilişkin var. Doğru değildi bunlar, ben bunları kabul etmedim. Ama gene de beni Televizyona çıkardılar, yanıma da 5 tane kalaşnikof ve bir sürü mermi koydular, öylece beni bütün Türkiye'nin önünde terörist ilan ettiler. Sonradan beni bıraktılar. Madem o silahlar ve mermiler benimdiyse, neden beni bıraktılar!

Savcıya bana işkence yapıldığını söyledim, o da bana "geçmiş olsun" dedi. "Seni bırakıyorum, sen de git tedavi ol" dedi. O kadar...

□ Açlık Grevi hakkında da bir şeyler söyle misin?

□□ Söyleyecek tek bir şey var. Çocuklarımızın istekleri kabul olana kadar biz buradayız. Bunun başka yolu yok. Ölmek gerekirse ölürüm, ama sonuna kadar varım. Çocuklarımızın istekleri insani şeylerdir. Bunları savunuyoruz ve buradan da hiç kalkmayacağız. Çocuklarımız içeride olduklarından beri mücadele ediyoruz. Belki hepimiz ölüyoruz, ama yeter artık, yeter! Bu işkence bitsin!

çocuklarımızdan biri ölürse sonuna kadar onun hesabını sorarız. Yeter, biz gavur adaletini istiyoruz. Gavur bize daha iyidir. Türklere hiç bir zaman bir şey çıkmaz, Türklere güvenmiyoruz biz illahi gavur adaletini istiyoruz. Bizi gavurlar destekleyebilir. Türklere sadece bize dert geliyor. Ne adalettir bu?

Buradan kaçan kürtler bizim haklarımız için çalışmıyorlar. Onlar Kürt değil mi? Orada rahat rahat evlerinde otururlar, gazinoya giderler. Burada çocuklarımız ölüyor! Bu zamanda hiçbir Kürt evinde oturamaz. □

Taciriya Kurdên li Swêd

Berî niha bi sê-çar salan di nava Kurdên Swêdê de ehliyet girtin pir populer bûbû. Di wan salan de ehliyet min jî ji xwe re ehliyetek girt û paşê min jî xwe otomobileke kevin jî kirî.

Hevalakî ji min pirsî:

—Te çend caran ajot?

Carên ku min ajotibûn, min jê re got:

—Te ev tirimpêl bi çiqasî kirî?

—Bi hezar û pêncsed kronî.

—Weleh erzan e, marka wê çi ye?

—Simca ye.

—Modela çendan e?

—Ya 77'an e.

—Çend mîl çû ye?

—8000 mîl çû ye.

Ev dialog hema hema di nava piraniya Kurdên Swêdê de hebû... Û pir kesên ku mirov qet bawer nedikir ku ew dê bin ajo û bikaribin tirimpêlan bajon, wan di demeke kurt de ehliyet girtin û heryekî ji xwe re tirimpêlek jî kirin.

Ez jî wê rojê bi tesadufî li wî hevalê ku ji min pirsî bû, rast hatim. Tirimpêlêke nîke nû, marka wê niha nayê bîra min, lê ez texmîn dikim Ford Skorpîo bû, di bin de bû. Min hewcedariya ku ez li marka wê, li buha û milên wê bipirsim, nedît. Lê kar û mijûliyên wî bala min kişand. Yê ku min nasdikir ne ku karibe tirimpêlêke nû bikire, wî nikarî bû ji xwe re bîsikleteke kevin bikiriya. Ya din jî hema hema xwe berpîrsiyarê tevgerekê dît û di peyv û gotûbêjên xwe yê berê de li dijî tiştên luks derdiket.

★

Min jê pirsî:

—Êee.. Tu niha çi karî dikî?

—Ez jî bûme pîzzacı..

—Na, lo!

—Weleh min jî ji xwe re cihek vekirî ye.

—Cihê te li ku ye?

—Li bajarekî piçûk, jora Swêdê ye.

—Te bi çi kirî?

—Bi heftsed hezarî.

Ez hebekî rawestam. Ji min webû ez şaş têgihîştim. Loma min dîsan jê pirsî:

—Te got, te bi çi kirî ye?

—Bi heftsed hezarî...

Êdî min tişt jê nepirsî, min peyv dagerand ser tiştêkî din û em ji xwe re ketin gotûbêjê.

Piştî hevdu dîtina min û wî hevalî bi demeke kurt, ez li Stockholmê, li mala dostekî bûme mêvan. Êvarê çend Kurdên din jî hatin sohbeta me. Hingî yekî ji yê din pirsî:

—Ser xêrê be, dibêjin te jî ji xwe re cihek vekiriye.

—Erê, wele.

—Çi ye, restorant e an pîzzeria ye?

—Herdune jî.

—Te bi çiqasî kirî?

—Bi milyonek û du sed hezarî.

—Qasa wê çiqas e?

—Salê nêzikî du milyona ye.

—Ûmm.. Mêrikê din got û serê xwe hêjand!

Derengê şevê, gava ew wkurdên ku hatibûn şevbuhêrka me, çûn, ji mazûbanê min re telefonê hat.

Yê li ser telefonê ji mazûbanê dipirsî:

—Ma tu jî ji xwe re li cihekî nagerî lo!

Mazûban çav da min:

—Cihê min fireh e bavo, têra min û zarokên min dike.

—Na na.. Ma tu jî ji xwe re pîzzeriakê venakî?

—Na lo! Ez li ku, pîzzeria li ku?

Êrê, îro pîzzeria wî jî heye. Û îro piraniya Kurdên Swêdê xwedî restorant û pîzzeria ne. Dawiya maye jî ji xwe re li cihekî digerin.

Xwedê xêr bike an nîşana pêkanîna burjûvaziyên Kurd yê milli ye, an gaweke ji bo pêşxistina bazirganiya Kurdî ye, an jî raste rast di siyasê de iflaskirin (topavêtin) e

Firat CEWERÎ

Palme Cinayeti'nde MIT!

□ "Öte yandan üç büyük Türk gazetesi (Tercüman, Hürriyet, Milliyet) İsveç'te Palme Cinayeti ile ilgili en önemli haber kaynakları haline geldiler. İsveç Radyo ve Televizyonu bu gazetelerden ismen söz ederek verdikleri haberleri duyurdu! AP ajansı ise bu haberleri dünyaya yaydı." (Tercüman 11 Mart 1986, Sayfa 7)

□ Eğer cinayetin PKK tarafından işlendiği kesinleşirse, İsveçli yöneticiler, gazeteciler ve basın mensupları, 12 Eylül öncesinde Türkiye'nin neler çektiğini daha iyi anlayacaklardır. Sanırız bundan böyle bölücü eşkiya Stockholm sokaklarında keyfince at koşturamayacaktır." (Zafer Atay, Palmeye sıkılan Kurşun, 11 Mart 86)

3 1987 yılının Nisan ayında Almanya'dan kalın Lufthansa uçağı İstanbul'da inişe geçiyordu.

Almanya'nın rutübetli, yağışlı havası yerini çiçeklere, güneşe, sıcağa bırakmıştı birden. Yeraltı ve yerüstü dünyasının canavar kenti İstanbul, Lufthansa uçağıyla "Büyük sırlarla" dolu elleri çantalı, acıip kılıklı beş kişiyi sabırsızlıkla bekliyordu.

İstanbul'un çirkin, kanlı ve carpıcı tarihine bir sayfa daha eklenecekti bugün. Çünkü bu kentin temeli, bu kentin kökü, surları "entrika" harcıyla yoğrulmuştu. Bu yapı, bu özellik Bizanstan bu yana hiç değişmemişti...

İstanbul Atatürk Havalimanı'nın şeref salonu olağan bir gün yaşıyordu. Hürriyet gazetesine ait lüks arabalar dışarda dizi diziydi. Gelen konukların kimliği, milliyeti, amaçları kesinlikle bilinmemeliydi.

Önemli konuklar İstanbul'da!

Olayın boyutları, uluslararası bir konumdaydı. Üç gün boyunca çağdaş Avrupa tarihinin en çarpıcı, en korkunç "sırlarından" birisi enine boyuna tartışılacaktı. Havalimanı çevresinde büyük güvenlik önlemleri alınmıştı. Hürriyet'in bu çok önemli ve çok gizli konukları teker teker ayrı arabalara bindirilerek Erol Simavi'ye ait bir köşke doğru yola çıkıyordu.

SäPO MIT işbirliği Holmér, Ebbe ve Erol Simavi'nin gizli ilişkileri

Bu beş esrarengiz konuk, İsveç Polis Örgütü'nün beyin takımıydı.

Şebekeye başkanlık eden kişi Stockholm'un eski Polis Şefi ve Olof Palme cinayeti ile ilgili bir yıllık çalışma ve araştırma yürüten Hans Holmer'den başkası değildi!... Holmer'in yanında koruyucusu P.O. Karlsson, SAPO'dan Walter Kego, Jan-Henrik Barrling ve ünlü hafiye yayıncı Ebbe Karlsson da vardı.

Dedektiflerin dil sorununu ise, on yıldan fazla İsveç'te yaşamış, Hürriyet'ten basın kartlı MIT ajanı Mehmet Ali Yula çözecekti.

Cinayetin suçu Kürtlere yüklenmeli!

Hatırlanacağı gibi Hans Holmer ve dedektifleri Palme cinayetinin işlendiği ilk dakikadan bu yana sürekli PKK ve Kürtler üzerinde çalışmalarını yoğunlaştırmış, teorilerini bu konuda geliştirmişlerdi. Onlara göre Olof Palme'yi Kürtlerden başkası daha doğrusu PKK'den başkası öldürmüş olamazdı. Çünkü PKK 1984-1985 yıllarında İsveç'te iki cinayet suçundan dolayı terörist damgası yemişti. O halde bu cinayeti de onlar işlemişti...

Ama Hans Holmer ve ekibinin bütün uğraşısı, bütün

belge ve kanıtları, hayat tarafından teker teker çürütülüp çöp sepetine atılıyordu. Yüzde yüz diye ısbata kalkıştıkları olaylar, çok geçmeden skandallarla sonuçlanıyor, gerçek bir şimşek gibi kendilerini çarpıyordu.

Adalet ve Polis mantığı!

Öte yandan Hans Holmer ve İsveç adalet mekanizması birbirleriyle adeta savaşıyordu. Holmer'e göre Palme cinayeti hukuksal yöntemlerle, hukuksal kurallarla çözümlenemezdi. Ona göre bu cinayet ancak ve ancak polis mantığıyla ve de Türk MIT'inin işkence ve zora dayalı metodlarıyla çözümlenebilirdi. Ama savcılar buna yanaşmıyordu.

İsveç'te polis mantığı ve burjuva hukuk anlayışı, Palme cinayetini kördüğüm yapıyor. Savcı ve hakimlere göre bir kişi, bir halk veya bir örgüt hiç bir zaman soyut verilerle, uydurma teorilerle, saçma varsayımlarla mahkum edilemezdi. Yoksa bu kuralı çiğnedikten sonra hukuka ne gerek vardı? Hukuku polis mantığından ayıran en büyük özellik, olguları bilimsel ve gerçekçi yöntemlerle çözmektir ancak...

MIT'in marifeti ve Holmér'in prestiji

Ama Hans Holmer ve ekibi kendi prestij ve prensiplerini bu kuralın üstünde tutarak işe koyulmuştu. Onlara göre Türkiye bu konuda İsveç'ten çok daha ileriydi ve faili "meçhul" bütün cinayetleri zor kullanarak, işkence metodlarına başvurarak çözmüşü. Bu kural Olof Palme cinayetinde geçerli olmalıydı. Holmer'e göre, eğer bir ülkenin başbakanı öldürülmüşse ve faili de "meçhul" ise, artık orada hukuktan söz etmek saçmalamaktı.

Sonuçta Holmer ve şebekesi Palme cinayetinden tam bir yıl sonra İsveç Adaletine yenilerek aradan çekildi. Onların yerini başka bir polis ekibi aldı. İş başına geçen bu ekip sadece PKK ve Kürtler üzerinde değil, İsveç halkından cinayete ilgili polise intikal etmiş yüzlerce ihbarı da gözönüne alarak işe koyuldu. Ne varki Hans Holmer ve grubu bunu hazmetmedi. İlerde bu iş başlarına hiç beklenmedik belalar getirebilirdi. Ayrıca Palme cinayeti ile ilgili ellelerine geçen büyük maddi olanaklar da ortadan kalkmıştı. Kendi geleceklerini tehlikede görüyorlardı. Ne pahasına olursa olsun bu işin peşini bırakmayacak ve kendi teorilerinde ısrar edeceklerdi...

Holmer'in başarısızlığı aynı zamanda MIT'in de başarısızlığı sayılıyordu. Çünkü Holmer Palme Cinayeti'nden hemen sonra Türk MIT'yle sıkı fıkı işbirliği içine girmişti. O, Türk istihbaratından gereken güvenceyi almıştı. Madem ki Holmer bu cinayeti PKK ve Kürtlere yıkıyordu, o halde Türkiye'nin bütün olanakları emrinde olmalıydı. Üstelik Holmer'in kasası da ağzına kadar kron doluydu. Katili bulana bir çırpıda elli milyon İsveç Kronu hemen sayılacaktı. Varlığı bile kabul edilmeyen bir halk yüzünden bu paralar kaçırılırmıydı hiç?

Türk Basını Sahneye çıkıyor!

Hans Holmer ve MIT işbirliği kısa bir süre sonra

kendisini basında da göstermeye başladı. 11 Mart 1986 tarihli Türk gazetelerinde bu gerçek şöyle ifade ediliyordu:

"Palme cinayetini MIT çözecek!"

Başbakan Olof Palme'nin Stockholm'de sokak ortasında öldürülmesinin üzerinden 11 gün geçmiş olmasına rağmen kayda değer bir başarı kazanamayan İsveç polislerinin ve gizli servisi SAPO'nun gözleri Ankara'da MIT'e çevrildi.

İsveç gazeteleri Türk istihbaratından PKK konusunda gelen bütün bilgilerle büyük bir ciddiyetle değerlendirildiğini yazdılar. MIT'ten gönderilen bir şüpheliler listesinin ve bu kişilerle ilgili fotoğrafların olayın şahitlerine gösterildiği öğrenildi." (Tercüman 11 MART 1986)

Ancak, Türk MIT'i ile açtıktan açığa oynanan bu senaryo, İsveç adaletinin duvarlarına çarparak parçalandı. Soruşturmayı yürüten başsavcı Holmer'in Türk MIT'inin verilerine dayanarak Kürtleri mahkum etmesini kınadı ve raporları reddetti...

007 dedektifler...

Hans Holmer ve 007 dedektifleri başka metodlara başvurmak zorundaydılar. Yoksa dünya başlarına yıkılabilirdi. En iyisi ortalığı bulandırmaya devam etmekte.

İşte Hans Holmer ve şebekesinin Hürriyet gazetesini ziyaret sebebi buydu. Bu işi ancak Hürriyet gazetesi çözebilirdi. Bu güne kadar gerçeği saptırıp nice günahından hemen sonra Türk MIT'yle sıkı fıkı işbirliği içine girmişti. O, Türk istihbaratından gereken güvenceyi almıştı. Madem ki Holmer bu cinayeti PKK ve Kürtlere yıkıyordu, o halde Türkiye'nin bütün olanakları emrinde olmalıydı. Üstelik Holmer'in kasası da ağzına kadar kron doluydu. Katili bulana bir çırpıda elli milyon İsveç Kronu hemen sayılacaktı. Varlığı bile kabul edilmeyen bir halk yüzünden bu paralar kaçırılırmıydı hiç?

Erol Simavi'nin Beklentileri!

Öte yandan gazetenin sahibi Erol Simavi'nin İsveç'ten büyük beklentileri vardı.

Çünkü İsveç'in en büyük şirketleri Türkiye'de yatırım yapmak için kolları sıvamıştı. ASEA adlı bir İsveç firmasının, İstanbul Metro'sunun temelini kazdıktan sonra toprak kokusu, Simavi'nin iştahını açıyor, İsveç'e karşı ilgisini daha da arttırıyordu. Simavi'ye göre eğer Hürriyet gazetesi bu işi çözer, cinayeti Kürtlere yıkarırsa bir taşla iki kuş vurmuş olacaktır. Artık İsveç'in kağıt sanayisi, gelişmiş basın-yayın tekniği hizmetinide olacak, ayrıca Hürriyet gazetesi uluslararası bir yayın organı konumuna da gelecekti. Bir de Türk devleti, Kürtlere ölümcül bir darbe vurduğu için "şükran"larını bir kez daha "Türkiye Türklerindir" parolasıyla yayın yapan Hürriyet ekibine sunacaktı. Ve Erol Simavi bu başarıdan sonra birer ikişer Babıali basınıni susturacak ya da yakacaktı...

İstanbul'da Aşk Başkadır!

Erol Simavi, Hans Holmér ve Ebbe Karlsson'un ortak bir yanı da vardı: her üçü de homoseksüeldi ve birbirlerini çok sevmişlerdi. Hürriyet'e yakın bir kaynaktan elde ettiğim bilgilere göre, bu ziyaret sırasında Erol Simavi, Hans Holmér'in genç ve yakışıklı koruyucusunu bir an bile yanından ayırmamıştı!...

★

Hans Holmér ve ekibi, İstanbul'da kaldıkları üç gün içinde başta Erol Simavi olmak üzere Hürriyet'in özel dedektifleri ile birlikte çok detaylı bir senaryo hazırlıyorlar.

İsveç'e dönüşte ünlü hafiye yayıncı Ebbe Karlsson, o zamanın İsveç Adalet Bakanı olan bayan Anna Greta Leijon'a bu senaryoyu uzun uzadıya anlatıyor. Ebbe'nin ikna gücü sihirlidir. Ağzı laf yapan, mesleğinin erbabı bir kişidir Ebbe. Sonuçta Adalet Bakanı'nı kendi terasına ikna ediyor. Anna Greta Leijon, İngiliz İstihbarat Servisi ile kolay çalışabilmesi için, kendi yetkisini kullanarak gizli bir mektup veriyor, Ebbe'nin eline. Artık Ebbe resmi bir ajandır, Londra'da...

Ebbe Karlsson'un maceralarını ve tüm İsveç'i sarsan skandalı gelecek hafta ele alacağız.

Mahmut BAKSI Gelecek bölüm: İsveç'i sarsan skandal

Türk basını Palme Cinayeti'ni MIT'in çözeceği iddiasındaydı!

Li Swêdê Kurdek xwe dişewitand

□ Di 9.11.1988 an de Alîkarê Sedam Husênê xwînrêj hat Swêdê. Hatina vî qatilî dilê Kurdan tijî kîn û keser kir.

□ Ji bo protestokirina hatina Alîkarê Serokkomara Iraqê Kurdek li ber Wezareta Derwayê Swêdê xwest xwe bişewitîne.

ANK • Stockholm

Di nehê vê mehê de Alîkarê Sedamê kurd-kuj û xwînmij hat Swêdê. Hatina vî celladî pirr kesan bi taybetî dilê Kurdan zehf êşand. Alîkarê sedam bi xwe jî Kurd e lê demekî dirêje nokertiya Sedam dike û diji Kurdan e, bi kurtebirî ceşkekî mezin e. Ev qatilê ha bûbû mêvanê hikumeta Swêdê. Bo ku Swêd dixwaze piştê şerê Iran û Iraq carek din ji nû ve Iraqê ava bike. Menfeet û malê dinê raserê her tiştîye.

san şikand û xwe nêzê deriyê Wezaretê kir. Di destê wî de bîdonek benzîn û hestekek hebû. Ew welatparêzê Kurd bi dengê bilind daxwaziya xwe pêşkêş kir û got:

- *Ger ev celladê Iraqê di yek derbê de Swêdê terk neke ezê xwe û trembêlê bifirînim.*

Polêsên Swêdê li ser vê tehdîdê ketin kozikan û berê namlûyan dan Ferîd Seetî. Lê Ferîd carek qerar dabû û ji ya xwe nedihat xwarê. Tirsekê mezin ketibû nav dilê Wezîrê Swêd Stên Andersson. Xeber gihiştibû Merûfê dest bi xwîn jî. Proxrama hevdîtînê

Ferîd Seetî li ser daxwaz û ricayên polêsê dev ji xwe şewitandinê berda Foto; P. Diedrich

Stên Andersson rast û rast niyeta xwe got

Bi hatina Alîkarê Serokkomara Iraqê Taha Mihyedîn Merûf, Wezîrê Dervayê Swêd Sten Andersson niyeta xwe vekirî û êşkera anî ziman. Berî her tiştî hikumetê dixwaze, ku menfeata welatê xwe biparêze. Îro bi dehan şirket û kompaniyên Swêdî li Iraqê karûxêbat dikin. Swêd li Iraqê rê çêdike, xaniyan ava dike, çekê giran û modern difroşe wan. Stên Andersson di Televîzyona Swêdê de vê rewşê weha anî ziman:

- *Di danûstandina Iraqê de menfeata welatê me heye. Divê em vê rastiye jî bîr nekin. Em dixwazin di warê ekonomiyê de bi Iraqê re kar bikin. Lê ev tişt nayê vê manê ku em siyaseta wan diparêzin, an jî piştigiriya siyaseta wan dikin. Me di hevdîtînan de rewşa gelê Kurd û çekên kimyevî jî anî ziman. Ger em tekiliyên (peyvendiye) xwe bi Iraqê re qut bikin; em nikarin van daxwazên xwe ji wan re bêjin û wana bînin ser rêya rastiye.*

Protestoya Kurdan

Li hember hatina vî ceş û qatilî, Kurd dengê xwe bilind kirin. Kurd li ber Wezareta Dervayê Swêdê kom bûn. Polêsê Swêdê çaralî tedbîr standibû. Lê dîsa jî quweta wan negihişte Kurdan. Ji ber ku dengê zarokên Helebçe hê di guhên wan de bû.

Yekî Kurd bi trembêla xwe qordona polês-

wan serûbin bû û rabûn bi dizî ciyê xwe gorandin.

Piştê demekî dirêj, piştê ku radyo, televizyon û rojnamevanên Swêdê hatin ciyê bûyerê, Ferîd Seetî qerara xwe gorand û xwe teslîmê polêsan kir.

Ferîd bi vî mêraniya xwe rewşa gelê Kurdistanê Başûr anîbû ziman. Carekê din rojname û Televîzyona Swêdê perçeke ji filma Jenosîda Helebçe nîşan dan. Gelê Swêdê carek din vê zilm û hovitiya Sedam Husên û ya rejîma BAAS'ê bi çavên xwe dît.

Wezîr aciz bû, lê ne gel

Piştê vê bûyerê Wezîrê Swêdê Stên Andersson qehirî û bala polêsan kişand. Li gor wezîr polês xeletî kiribû. Diviya Ferîd nêzê Wezaretxanê nebûya. Lê wezîr tiştê jî bîr dikir: Gava mirov qerara kuştina xwe dide, tu tişt êdî nayê ber çavan. Îro Sedamê xwînrêj bi hezaran dê û bavên, zarok û jinên bi çekên kimyevî dişewitîne, Kurdistanê talan dike, wêran dike... Ma gelo ger yek rabe zarokê Stên Andersson bikuje an jî bişewitîne wê Andersson çi bêje. Pirraniya Kurdên ku li Swêdê dijîn û ji Kurdistanê Başûr hatine di vê rewşê de ne.

Hikumeta Swêdê jî alîkî vî qatilê me tîne welatê xwe, ji aliyê din ve jî dixwaze dest û piyê me girê bide.

Protestoya Kurdan wezîr qehirand lê gelê Swêdê memnûn bû. □

Konferansek li ser jinên Kurd

ANK • Stockholm

Di roja 12.11.1988 an de bi hevkarîya Federasyona Komelên Kurdistanê li Swêd û Daîra Biyaniyan, li Stockholmê konferansek li ser: *"Helkirina problemên civata jinên Kurd li Swêdê"* hat amadekirin.

Komîta jinên Kurd di axaftinê xwe de li ser beşa xwedîkirin û nexweşiyên zarokan, agahdarî li ser civata jinên Kurd li Kurdistanê û li Swêdê dan xwuyakirin. Bi taybetî ji Daîra Biyaniyan hat xwestin, ku problemên jinên Kurd di civata Swêdê de bîn helkin.

Ji Partiya Navendî (Center) Seksiyona Jinan Ylva Smith û ji Daîra Biyaniyan Nely Yden, gelek axaftinên baş ji bo hevgirtin û alîkarîya civata jinên Kurd li Swêdê kirin. Piştê sê keçên Swêdî bîrînin xwe ji yên Kurdistanê bi dilgermî pêşkêş kirin.

Di civînê de hin şexsiyetên Kurd jî li ser rewşa jinên Kurd axaftin. Herweha xwarinên Kurdî, cilên Kurdî û tiştên ku jinên Kurd çêkiribûn hatin pêşkêşkirin, ji mêvanan re.

Di dawîya konferansê de dengbêja Kurd Gulistan mêvanan bi stranên xwe dil şa kir.

Di civînê de nêzî 60 kes bêşdar bûn.

Ahmed Ç

Xaniya mihaciran hat gulebarankirin

ANK • Kopenhagen

Li Danmark di şeva 6'ê Teşrînê de xaniyek sazmana alîkarîya mihaciran (*Dansk Flytninge Hjaelp*) hat gulebarankirin. Camên xanî şikestin û diwar kûn bûn. Li gor daxuyaniyên polês tîfîngekî otomatîk hatiye bikaranîn. Heta niha jî polês kesî negirtîye û dibêjin ko em nizanin kîne.

Beriya vê bûyerê dawî di nav meha Îlonê de jî nijadperest û faşîstên Danmarkî xwestibûn mihacirekî bikujin, lê mihacir gava ku nikaribû xwe nav lepê wan xilas bike, neçar mabû bo parastina xwe demance bikaranîbû yek jî faşîstên Danmarkî kuştibû û paşê jî xwe teslîmê polês kiribû.

Ev çend sale ku li Danmark nîjadperest û faşîst pêşdikevin. Di 24 û 25'ê Îlonê de kongra partiya faşîst li bajarê Viborg hate çêkirin. Di kongra pêşveçûn (fremskridt) partî de biyaniyek bi navê Mesoud Fattahî jî heqê axaftinê ji xwe re xwest û wek endamên din daxawaza axaftina wî xistin dorê. Dema dor hate wî, rabû ser kursiyê dest bi axaftinê kir. Lê kesek bi axaftina wî razî nebû. Ji ber ku axaftina wî diji siyaseta vî partiyê bû, piştî ku axaftina xwe xilas kir hin nûnerên partî kongrê xwestin di nav salonê de li wî xîn, lê ji ber ku rojnamevan û televizyon li wir hazir bûn, nikaribûn li wî xîn.

Paşê rojnamevan ji Mesoud pirsîyarkirin, gotin, te çima hatibû kongrê, Mesoud jî weha bersiv da:

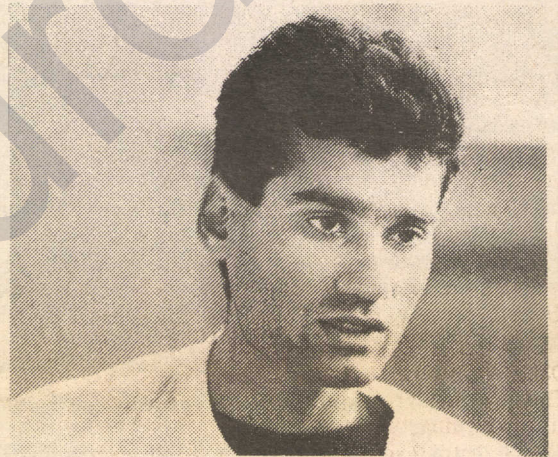
"Bi baweriya min hemû endamên partiyê li ser biyaniyan û mihaciran bi zimanekî nexweş diaxivîn. Ez dikarim bêjim ku kesek ji wan biyaniyan nas nake. Ji ber vî yekê pêwîst bû ku yekî ji wan biyaniyan nasbikira û guhdarîbikira, min jî xwe ji vî karê re amade kir."

Piştê vî bûyerê Mesoud jî alî fonekî bi navê (*Graesrods fonden*) hate yadgarkirin. Ev yadigar wek yadigara salê hate dayîn lê Mesoud wî qebûl nekir û xwest ku ew pere bidin rêxistinekî mirovane.

Serokên partiya faşîst di her firsendê de dîtînin xwe li dijî mihaciran bi taybetî serreşan bi awakî êşkera tînin ziman. Pêşketa nîjadperest û faşîstên û gulebarankirina xaniyê mihaciran di nav biyaniyan de dibe sedemê nerehetiyê.

Gulebarankirina xaniyê mihaciran biryarê nîjadperestên Skandinavya ye. Çawa tê zanîn li Norwecê tevgerê bi navê *"Tevgera Gel li Dijî Biyaniyan"* biryar daye ku li gel rêxistinên nîjadperest yê Danmarkî û Swêdî re grubên 5-7 kesî pêkbînin û di bajarên de wê karê terorfî bikin.

Sivan

Axaftina M. Fattahî Kongra Faşîstan tevlihev kir.

Radyoya Niştîmani ya Irlandî de Pirsra Kurdan

ANK • Dublin

Di roja 4'ê Teşrîna 88-an seet 17.00 an de Radyoya Irlandî ya Niştîmani hevpeyvînekê bi mihacirekê Kurd û berpirsiyarekê Amnestî re pêşkêşkir.

Sebeba vî hevpeyvînê ew bû ku di 4'ê Teşrînê de kampanyekî li dijî êşkence û mehkemên Tirkiyê û Kurdên ku ji Kurdistanê Başûr mecbûr man ketin perça Kurdistanê Tirkiyê re piştigirî hate nîşandan.

Hevalekî Kurd ji Kurdistanê Bakur kek Çiya, behsa êşkencexane û zindana Diyarbekrê kir û liser êşkencên ku bi wî re hatibûkirin sekinî. Tev şiklên êşkencan ku wî bi xwe dîtibû wek şoka elektrîk, falaka, piştisiwarbûn, coplêdan û hwd. bi yeko yeko êşkera kir. Paşê liser liberxwedanên şoreşgeran li Zindana Diyarbekrê rawestiya.

Piştî wî hevalî Kurd, berpirsiyare Amnestî Berêz Jim Lockang li ser mehkeme û zindana Diyarbekrê sekinî, got ku *"Kesên Kurd nikarin bi zîmanê xwe zikmakî bipeyivin, di mehkeman de ceza-yên bi kêfî tînin dayîn, ji bo Kurdan. Tu garantiyeke kesî tuneje ku rojek wê nekeve girtîxana û êşkencan nebîne. Tirk dixwazin bîn wan welatên demokratî û Yekîtiya Aborî ya Ewropî, lê divê em li ber pelixandina maf û hukukên insanî bêdeng nemînin..."*

Di dawîya xebardana xwe de Jim, li ser rewşa mihacirên Kurd sekinî û got, Tirk li wan miqayit nabin, divê Kurdên mihacir miamalekî insanî bibînin, birin û derdê wana bê çareserkerin.

Çiya

Serokê Akademiya Zanistî ya Ermenîstanê Viktor HAMBARSUMYAN

İlmdarê Ermenî V. Hambarsumyan

Meriv hene, wekî emrekê xwe re sifetê xweyî bajarvanî li temamê dinê eyan dibin û dibin kubariya milletê xwe. Merivekî wusa dinê eyan û mezin û ilmdarê Ermenî yê bi navûdeng serokê Akademiya Ermenîstanê Viktor Hambarsumyan e.

Şûrê û zanebûna wî yê ilmî zehf zû hat eyanê. Hîn di wextê xwendina xwe de li Lenîngradê wisa nişan da ku ew mirovekî pirr bi merîfetê bû.

Îsal 80'ê saliya wî temam bû û ilmdarê mezin jî wê bilindayê tê ber çavê me bi kedekî ilmî yê pir mezin ve. Netîcêd xebata Viktor Hambarsumyan tesîrekî pir mezin hişt ser astrofizikê û gelekî alîkarî da pêşketina wî ilmî. Dîtinêd akademîk Hambarsumyan aliyê îzgeriya erşî-ezmînda (kosmosêda) xeber ne nû bûn nava ilmda û bi saya wan nav û hûrmeta wî li temamiya dinyayê eyan bû.

Wî di nava ilmê astrofizikê de xetêke (şopeke) kifş hiştîye û xebatên wî pir tê qîmetkirinê jî aliyê ilmdarêd dinyayê mezin da.

Viktor Hambarsumyan ne tenê ilmdarekê mezin e, lê wusa jî hîmdarekî karên ilmî yê perwerde ye (merîfet e). Wî hîmê kafêdra astofizikê li Ünîversîteya Lenîngradê danî, bû xwedî pirtûka pêşîn a astrofizikê (ya darsa) li Yekîtiya Sovyetê. Gelek şagirdêd wî niha hesab dibin wek ilmdarêd mezin û endamêd Akademiyêd Yekîtiya Sovyetê, Komarên Sovyetê û welatên sosyalîst.

Viktor Hambarsumyan ji sala 1947-a heta niha Serokê Akademiya Ermenîstanê Sovyetê ye. Bi serokvaniya wî ilmêd tebîyetê û mexlûqetîyê li

Ermenîstanê gihiştine sewiyekê baş. Niha di Akademiya Ermenîstanê Sovyetê de di gelek şaxên ilmî de derketiye ciyê pêşîn.

Wî li hafa Çiyayê Observatoriyê ciyê nihêrandina erşî-ezman saz kir û 40 salî zêdetir serokvanê wê bû. Tîştekî hêjayê biranînêye, wekî ew observatoriyê bona kirinêd xwe yê mezin nava ilm da sala 1967-a layiqî nişana Lenîn bû.

Bona xebata pir mezin di nava ilm de Viktor Hambarsumyan çara navê mexasê xelata sosyalistîyê stendiye. Ew hatiye rewakirinê Nişanêd Akademiya Yekîtiya Sovyetê zêrîn yêd ser navê M. V. Lomonosov û S. İ. Varîlov wusa jî nişanêd zêrîn yêd Komela Astronomiyê Bîrtanya Mezin, Akademiya Elmanya Demokratîyê ilma bi navê Hêlmhols.

Şêdetiya mezinahiya keda Viktor Hambarsumyan ew hesab dibe, wekî niha endamê eslî, endamê hûrmeliye li sala 24 akademiyêd ilma, goktozê hûrmetliye li şex Ünîversitetê welatêd dereke.

Qedr û hûrmeta Viktor Hambarsumyan nava ilmdarêd dinyayê de gelekî bilind e. Ew hatibû bijartinê Yekemîn Serokê Yekîtiya Astronomiya Navnetewî. Lê ji sala 1968-a heta sala 1974-a hesab dibû Serokê Şewra Navnetewî ya tifaqêd ilmîyê. Wî alîkariyeke berbiçav da hevra-karkirin û alihevkirina ilmdarêd welatêd dinyayê.

Akademîk Viktor Hambarsumyan xêrxwaz û dostê gelê me yî Kurda ye. Guhdariya wî her tim ser xebata Kurdzaniyê bûye li Ermenîstanê. Bi

însiyatîva wî sala 1959-a li Sêktora Rohilatzaniyê ya Akademiya Ermenîstanê ya Ilma Koma Kurdzaniyê vebû, ya ku niha bûye Para Kurdzaniyê ya İnstituta Rohilatzaniyê Akademiya Ermenîstanê ya Ilma. Ew xemxwuriyê dibe bona xebata Kurdzaniyê, rastî Kurdzana tê, şîret û temiyed xwe ve alîkariya wî qanatê rohîlatazaniyê dike. Di nava xebardaneke xwe de li Moskoyê ilmdarê mezin di derheqa Kurdên Azerbêycanê de xeber da û pirs pêş da kişand, wekî extîyariyêd wan ê miletiyê bêne naskirinê.

Qedir û hûrmeta Viktor Hambarsumyan di nava Kurda de gelekî bilind e. Van agrîya gava 80 saliya wî temam bû di nava gelek pîrozbayî de wusa jî ya ronakbîrên Kurda hebû. Nûnerên ronakbîrê Kurda jê re sihet, qewet, pêşketina xebatê mezin xwestin û keda wî hesabkirin û çawa şadetiya dostî û biratiya cematê Ermeniya û Kurda.

Em bi dil û can ilmdar û bajarvanê hêja, dostê gelê Kurdayî mezin Akademîk Viktor Hambarsumyan re cansaxiyê û emrê dirêj dixwazin nava xebata wî yê merivhizî û dinêyanda

Prof. Şakiro MIHO

Prof. Dr. İlmê Dîrokê Serokê Pîrsa Kurdzaniyê ya İnstituta Rohilatazaniyê Akademiya Ermenîstanê ya İlmî

Stockholm-06.II.1988

★

●Geçen sayıda, İbrahim Ahmed ile yaptığımız görüşmenin, Irak-İran savaşı ve günümüze ait sorunlarla ilgili bölümünü yayınlamıştık.

Bu sayıda ise, KDP'nin kuruluş yıllarından 1958'e kadar olan dönemle ilgili bölümünü yayınlıyoruz.

□ Sayın İbrahim Ahmed, Irak Kurdistan Demokrat Partisi (I-KDP) tarihi üzerine bazı sorular sormak istiyoruz. 1958 sonrası Irak-KDP'nin durumu, 1964 ayrılığı, Hamza Abdullah'ın tasfiyesi veya tasfiye edilmesi dönemini yaşıyan ve sorumlulukları olan birisi olarak, olayların gelişimini sizden dinlemek istiyorduk.

İdeolojik sorunlar parti içinde nasıl başladı? Parti nasıl bölündü? Türkiye Kürdistanı'nda o döneme ait bilinen şey; Hamza Abdullah'ın sol görüşlere sahip olduğundan dolayı tasfiye edilmiştir. Bu konuları işleyen tek kaynak da Dr. Şıvan (Sait Kırmızıtoprak)'dır. Bunun dışında, o dönemi anlatan başka bir kaynak Türkiye Kürtlerinin elinde yok.

Özetle 1958 sonrası Barzani'nin Irak'a dönüşü, Partinin gelişimi, Parti içinde ideolojik sorunların nasıl başlayıp, nasıl geliştiğini ve nasıl çözüldüğünü? Sizin Barzani ile olan anlaşmazlıklarınızı anlatır mısınız?

□□ 58 sonrası... 58 sonrası KDP, 58'den önce KDP 1953'te programını değiştirdi. Eski program Jiyaneweyî Kurd (Komela)'nın programı gibi, İran-KDP'nin programı gibiydi.

58 ve sonrasını anlatabilmek için biraz gerilere gitmek gerekir. İran Komela'sı, biz kısaltılmış ismiyle JK. derdik. 1944-45 yıllarında Irak Kürdistanı'nda bir teşkilat kurmuştu. Ben o teşkilatın üyesi idim... Daha sonra da JK'nın yöneticisi oldum.

O dönemde Kürdistan Demokrat Partisi, İran'da kuruldu. Melle Mustafa, Hamza Abdullah vb. Irak'ta gizlice kalıyorlardı. Mehabat Kürt Cumhuriyeti kurulduğunda, Melle Mustafa Mehabad'a gitti. Melle Mustafa, H. Abdullah'a mektup verip Irak'a göndermişti. Ben halen JK üyesi idim. O dönemler JK'nın Hevler, Şaklava, Kifri, Süleymaniye, Kerkük ve Bağdat'ta üyeleri vardı. Siyasi bir gruptu. Bu konu oldukça uzundur...

Hamza Abdullah bizim evdeydi. Onu gizlice Bağdat'a götürdüm. Bağdat'ta gizli bir toplantı yaptık. Bu toplantı partinin yeni kuruluş toplantısıydı. Ben de misafir gibi orada bulunuyordum. Onlar çok hareketliyidiler. "Biz toplantıya misafir kabul etmiyoruz, partiye katılmak istiyorsanız buyurun, yoksa siz bilirsiniz" dediler. "Ben partili değilim, JK üyesiyim", dedim. Biz sekişyon olarak izin almadan partiye katılamayız şeklinde açıklama yaptım.

Esasen biz bu partinin kurulmasına muhaliftik.

Bizim, Irak Kürdistanı'nda JK olarak görüşümüz; (ki İran'da bizimle aynı görüşteydi) biz Kürt'ler için bu döneme kadar, bu denli uygun şartların olmadığını, Mehabat'ta bir hükümetin kurulduğunu, orada hükümetle beraber bir partinin kurulduğunu, Kürdistan'ın diğer parçalarında da o partinin (I-KDP) sekişyonları biçiminde örgütlenmelere gidilmesi görüşünde idik. Yani her parçada bir sekişyon. Elbette, o hükümetin yıllarca

devam etmeyeceğini düşünemiyorduk. Rusya'nın, hiç olmazsa, Azerbeycan'dan ötürü, Mehabatı destekleyeceğini düşünüyorduk. Yani, biz, hükümetin öyle kolayca yıkılamayacağı kanısında idik.

Bizim görüşümüz: parti bütün sekişyonları ile bir ya da iki yılda bir Kürdistanı bir kongre toplamalı, bu kongrede Kürt hareketinin stratejik ve taktik sorunları tartışılıp karara bağlanmalı; diğer sorunlarda ise her sekişyon özgür olmalı ve her sekişyon kendi alanında mücadelesini sürdürmeli şekildeydi.

O dönemde Kürdistanı bir bilinç vardı. Bu çok objektif bir olguydu. Şimdi aradan 60-70 yıl geçmiş durumda, ama, ben çocukluğumda Türkiye'de Kürtlerin idamına ağılayacak bir bilince sahiptim. Ben ve diğer çocuklar okulda şu marşı söylüyorduk:

*Birayê azizê min
Çend kesman kujra we
bi gulle û bombe (...)*

*dêy intiqame
Xencerê hilkeşe
bo kuştine Tirkane (...)*

Bizler, buna benzer onlarca marşı ezber biliyorduk.

Bir Kürt mollası, Melle Mizgewt bir şiirinde hatırlayabildiğim kadarıyla şöyle diyordu:

*Ey şimalî şimalî şaxî şimal
Hurmet û izzitî minî bi hal
Bigihîne bi şaxê babî sar*

(...)
*Çunke ew şaxe alemê Kurdî tê da
Li beheştî ziyatire bi qudsiyet*

Biz bu şiirleri ezberleyerek büyüdük. O zaman Irak Kürdü, Türkiye Kürdü diye bir şey yoktu. Ama, çok net bir Kürt ve Kürdistan bilinci vardı. Zaman içinde düşman, bizi, parçalara göre düşünmeye itti. Eğer bizde Kürt olarak kendi ülkemizin kurtuluşuna inanç varsa, düşmanın bu tavrına karşı tavırlar geliştirmeliydik.

Ben, 1937'den sonra, *El Ekrad ve El Ereb* diye bir kitap yayınlamıştım. Şimdi bile o kitabı yeniden yayınlamayı düşünüyorum. Bu kitabın % 99'u Türkiye Kürtleri üzerinedir. Türkiye'de Türk - Kürt ilişkileri vb. Kitabı yazmamın sebebi ise şuydu: O zaman bir arap gazeteci, İskenderun meselesinden dolayı "*İskenderun'da ve Klıkya'da yaşayan Kürtler, Türklere oy vermeseydi, Klıkya ve İskenderun Türkiye'ye verilmezdi*", diye yazdı. Ben bunun yanlış bir düşünce olduğuna inandığım için, Türkiye'deki Kürt-Türk ilişkilerinin üzerine bir kitap yazdım. Türklerle Kürtlerin ilişkilerinin ne kadar kötü olduğunu anlatmaya çalıştım. Bu nedenle de Kürtlerle Arapların ilişkilerinin daha uyumlu olması gerektiğine işaret ettim.

Kitabımın temel düşüncesi; milletler barış ve kardeşlik içinde yaşamak istiyorlarsa, bunun ancak her milletin özgür olacağı bir dünyada mümkün olacağı idi.

Kısacası o dönemler Kürdistanı bir bilinç vardı. Onun için Türkiye Kürdistanı üzerine bir arap gazetecinin yazdığı yazıya cevap vermek için ben bir kitap yazmıştım. Sonradan bazı arap dostlarım bu kitaba ekler yapıp, yayınlamamı istediler ve İsviçre gibi bir devletin Irak'ta kurulmasını savunmamı belirttiler. Ben de bunun mümkün olmadığını çünkü İsviçre'deki Fransızın bir Fransa'nın olduğunu, İtalyanın da bir İtalya'nın olduğunu ama Kürtlerin hiç bir devleti olmadığını belirtip, isteklerini geri çevirmiştim. ■■■■■■■■■■■■

İbrahim Ahmed, 14 Temmuz 1958'de Haşimi Monarşisini bir askeri darbe ile yıkıp iktidara gelen General Abdulkerim Kasım ile. (27 Temmuz 1958 • Fotoğraf İ.Ahmed'in özel arşivinden alındı)

□ O dönemler örgütlenme konusunda farklı iki temel görüşün tartışıldığı, bunlardan birinin bütün Kürdistan için merkezi bir parti, diğerinin ise her Kürdistanın her parçasında bir parti kurulması olduğu söylenebilir mi?

□□ Bu iki görüş vardı ve ben merkezi partiden yana idim. Ancak sonraları merkezi parti olmadı. Mehabad yıkıldıktan sonra, merkezi partinin de temelleri yıkıldı.

Biz JK olarak iki üç konferans yaptık. Önümüzde iki yol vardı; ya Irak Komünist Partisi'ne katılacaktık, ya da KDP'ne. 1947'de çoğunlukla grup olarak kabul edilmemiz şartıyla KDP'ye katılma kararı aldık. O dönem ilginç bir şey de yaşandı; bizim Parti'ye katılmamızda ısrar eden ve oy veren Kifri'li arkadaşlar IKP'ye katıldılar. Bugün halen de bu tavrın neden konulduğu anlaşılabilir değil. Bu arkadaşların şimdi isimlerini vermeye gerek yok...

Biz grup olarak KDP'ne katıldıktan sonra, ben partinin Süleymaniye sorumluluğuna getirildim. IKP'lilere yönelik geniş bir operasyon olmuştu ve yakalanan IKP'lilerin bir kısmı çözümlenmiş, KDP'den de bir çok kimseyi ele vermişlerdi. Ben de 17 Nisan 1949'da tutuklandım. Benden sonra Hamza Abdullah da tutuklandı. KDP ve IKP'nin durumları oldukça kötüleşmişti. Bir kısım IKP'liler idam edildiler. Partiden kimse idam edilmedi. O dönem yasalarda Kürt örgütlenmelerini cezalandıracak maddeler bulunmadığından bizleri de komünistlerin yargılandıkları ceza maddelerinden yargıladılar.

Velhasıl o dönemler cezaevinden çıkan bir kaç arkadaşla Bağdat'ta bir toplantı yapmak için karar aldık.

1951 yılının Mart ayında konferans yaptık. Konferansta Geçici bir Merkez Komitesi oluştu. Geçici MK da şimdi hatırlayabildiğim isimlerden Nuri Şaves, Celil Hişyar, Seyid Aziz, Mirhac Ahmed, Nuri Ahmed Taha yer alıyordu. Tabi Molla Mustafa Barzani partimizin başkanıydı. Geçici MK'ne parti programını hazırlama görevi de verilmişti.

27 Ocak 1953'te Parti Kongresi Kerkük'te toplandı. Kongrede yeni bir programın oluşturulması kararlaştırıldı. Ben ve birkaç arkadaş bir program hazırladık. Hazırladığımız yeni program marksist bir programdı. Örgüt anlayışı ve ideolojik-teorik hattımız marksist bir anlayışa göre oluşturuldu. O programda acayip şeyler de vardı. Sovyetler Birliği merkez olarak görülüyordu ama Barzani'nin Sovyetlerde bulunmasının ötesinde Sovyetlerle hiçbir ilişkimiz de yoktu. O programa göre yakın demokratik hedefimiz Konfederatif bir Irak'ın kurulması, uzak hedefimiz ise Bağımsız Kürdistan Halk Cumhuriyeti'nin kurulması olarak formüle edilmişti.

□ Efendim o dönem partinin ideolojisi kimdi?

□□ Son programı hazırlamadan önce Hamza Abdullah'tı. Ancak 1953 kongresinde H. Abdullah yoktu. Son programı daha çok ben ha-

zırladım. Ancak diğer arkadaşların da katkıları oldu. Bizim yaptığımız değişikliklerden biri de Kürt Demokrat Partisi olan parti ismini Kürdistan Demokrat Partisi olarak değiştirmektir. Bu konuda da uzun tartışmalar oldu.

Parti bu yeni yapıyla artık IKP'ye rakip bir örgüt durumuna gelmişti. Birçok IKP merkez kadrosu ve üyeleri bize geçtiler. Aralarında IKP Sekreteri Hamid Osman, Dr. Kemal Fuad, Nejat Ahmed, Salih Haydari ve kardeşleri de bulunuyordu.

Partinin almış olduğu bu yeni nitelik biz farkında olmadan partiyi daha çok Uzakdoğu ülkeleri ve Çin'deki hareketlere benzetmişti. Temel görüş Ulusal Kurtuluş mücadelesine komünistlerin ve proletaryanın önderlik edeceği idi. Tabi Kürdistan'da önderlik için iddia sahibi olabilecek bir burjuvazi de yoktu.

1953-58 arası partinin niteliği böyle idi.

□ 1953 Kongresinde program değişikliği yapıldığında Barzani bunu nasıl karşıladı?

□□ 1957 sonları veya 58 başları da olabilir, Dünya Gençlik Festivali'ne katılmak için Varşova'ya giden Celal Talabani ile Molla Mustafa Barzani'ye bir mektup göndermiş, partinin yeni durumunu izah etmiş ve yeni programa ilişkin düşüncelerini

sormuştuk. Barzani ile ilgili unuttuğum bazı şeylerden biri de şudur; ben de bazı diğer arkadaşlar gibi kendisine sorulmadan Parti Başkanlığına kabul edilmemesi görüşündeydim. Aynı durum MK üyesi durumunda olan Seyid Aziz ve Mir Hac için de geçerliydi.

Varşova'dan Moskova'ya geçen Celal Talabani Barzani ile görüşmüştü. Barzani yeni programı bir şartla onaylamıştı. Bizim Hamza Abdullah ile anlaşmamızı istiyordu. Zaten bizimle H. Abdullah arasında artık büyük anlaşmazlıklar da kalmamıştı.

□ Sizinle Hamza Abdullah arasındaki çelişki neydi? Barzani neden sizin H. Abdullah ile anlaşmanızı istiyordu?

□□ H. Abdullah İran'dan döndüğünde yanında Barzani'nin kendisini Başkan Vekili olarak tayin ettiği bir belge de getirmişti. Bundan dolayı MK'de iki oy hakkına sahip olduğu iddiasındaydı. Diğer arkadaşlar bu hakkın verilmesinden yana değillerdi. Ayrıca benim getirdiğim program Molla Mustafa'ya sorulmadan değiştirilemez diyordu. Tabi böyle bir durum hiç bir partide görülmemiştir.

□ Anlaşmazlığınız örgütsel prensipler üzerine miydi?

□□ Örgütsel prensipler üzerine

olan anlaşmazlıklar büyük bir sebepti. H. Abdullah'ın bizden daha çok marksist olduğu görüşüne gelince; o dönemler H. Abdullah bizden daha marksist değildi. Bizden önceleri marksist idi. 1930'lu yıllarda Bağdat'ta Hukuk öğrencileri içinde karşılaştığım ilk marksistlerden biriydi. Bir gün bana gelip "Dünya işçileri birleşiniz" sloganını arapçadan kürtçeye nasıl çevireceğini sormuş, ben de çevirmiştim. Sonradan neden çevirttiğini sordüğümde IKP'nin yayın organı için olduğunu söylemişti.

O dönemler henüz marksist klasikler arapçaya çevirilmemişti. piyasada sadece Halit Bektaş'ın çevirdiği Komünist Manifesto ile, bir Fransızın yazmış olduğu geleceğin toplumu adlı bir broşür vardı. Bazı IKP MK üyeleri bir marksist kitap dahi okumamışlardı. Ancak ben İngilizce bildiğim için marksist klasikleri İngilizce baskılardan takip edebiliyordum. Ayrıca o yıllarda Irak'ta komünistlik yasaklanmamıştı henüz.

Bizim Hamza Abdullah ile çelişkilerimiz pek sert değildi. Yoldaştık, ayrıca akraba da olmuştuk. Anlaşmazlığımız demin belirttiğim konularda üzerineydi. Artık diğer arkadaşlar da H. Abdullah'a karşı sertleşince biz anlaşmak için kendiliğimize bir girişimde bulunmamıştık. Barzani'nin isteği üzerine 1957 sonlarında anlaştık. Hamza Abdullah partiyi döndü.

Irak'ta 14 Temmuz 1958 Devrimi oldu. Bence 14 Temmuz Devrimi askeri darbe olmakla beraber - Ki Araplar için askeri darbe idi - Kürtler için bir devrimdi.

Gelecek hafta: Barzani'nin Sovyetlerden dönüşü, Abdulkerim Kasım ve KDP ilişkileri, 11 Eylül 1961 hareketi...

DOZA KURDISTAN

Zinar SILOPİ

BÖLÜM • 7 •

Altıncı Bölüm Sayı 47; Sayfa 8'de

Filistin'de İngiliz'ler tarafından tazyik edilen, iltihak için mensup olduğumuz suvari livasile beraber alayımız da oraya gönderildi. Bir aydan fazla süren yolculuktan sonra, Amman cephesinde *Lut Denizi*'nin kuzeyinde giriştiğimiz savaşta İngilizlere esir olan alayımız subayları ile beraber İskenderiye Seyit Beşir Üsara karargahında bir buçuk sene esir kaldım. İtiraf ederim ki izinli bulunduğum bir kaç ay dışında daima ateş hattında bulunduğum üç sene zarfında, bir gün ne Ruslarla ne de İngilizlerle candan savaşmadım. Fakat düşmanla her çarpışmada şahsi şerefimin korunması için namus belası düğüş esnasında arkadaşların önünde değilsem bile muhakkak surette onlardan geride de değildim. Milletimin katili Türk hükümeti adına kanımı akıtmak istemiyordum. Biz esir olduktan bir ay sonra İngilizler genel hucuma geçmişler. Filistin cephesinde savaşan Osmanlı Ordusu'nu yok etmişlerdi. Karargahı Nablis'te bulunan ordu kumandanı Mustafa Kemal Paşa zor kurtulabilmiş. Şam'da da tutunamıyarak soluğu Halep'te almıştı. Bir taraftan İngiliz nizamiye askeri, diğer taraftan İngiliz Lewrens'in yetiştirdiği Faysal kuvvetleri Şam'ı işgal ederek, Kuzey'e doğru yürüyüşe devam ettiklerinden, Mustafa Kemal Paşa nihayet Halep'i de bırakarak Adanaya kadar çekilmişti. Bu esnada Almanlar kayıtsız şartsız teslim bayrağı kaldırmış olduğundan Paris'te toplanan Sevr Barış Konferansı'nda dünya milletlerinin kaderi bahsedilmeye başlamıştı. Kurnaz bir diplomat olan İngiliz devleti baş vekili L. Corc'la, Fransızların kaplanı baş vekil Kilemenson, safdil Amerika Cumhurbaşkanı ellerinde oynatmakta idiler. Cumhurbaşkanı Wilson milletleri hürriyete, İstiklale kavuşturacak 14 maddelik programını İngilizler, Fransızlar Türklerden zaptettikleri yerler ahalisinin bir devleti idare edecek seviyede olgun olmadıklarını iddia ederek, bunları birer devlet haline getirmek için bir müddet büyük devletlerin mandası altında yetiştirilmeleri zaruretini Wilson'a kabul ettirerek, Orta Asya'nın büyük bir kısmını Sykes-Picot anlaşması ile nüfuz mıntıklarına ayırmışlardı. Suriye Fransızların, Irak ve Güney Kürdistan İngilizlerin idaresine terk edilmişti. Türklerle ittifak devletlerinin Mondros'ta yaptıkları ittifak gereğince, İstanbul galip ordular tarafından işgal altına alınmış; İzmir ve ahaliyi Yunanlılara verilmiş, Antalya'ya İtalyanlar asker çıkarmış; Kilikya ismi altında Adana ve civarını da Fransızlar işgal etmişlerdi.

Ajanslar, Barış konferansı tartışmalarını ve milletlere ait haberleri günü gününe yayınlıyorlardı. Kürt delegelerin Kürt milli hukuk ve taleplerine dair sulh konferansına verdikleri müzakereleri ajanslarda okurken heyecan geçiriyor, bir an evvel esaretten kurtulup memlekete dönerek bir amele gibi ben de bu milli harekete katılmaya can atıyordum. Suriye'nin Türkiye'den ayrılması dolayısıyla esaret kampında

□ Mazlum milletleri hürriyet ve istiklale kavuşturacak Amerikan Cumhurbaşkanı Wilson'un 14 maddelik prensibinden Kürtlerin de istifade etmelerini sağlamak için Diyarbekir'de HEVİ Örgütü munsubu gençlerin girişimi ile 1918 tarihinde Kürt Teali Cemiyeti ismi ile bir cemiyet kuruldu.

□ Cemiyeti kurmak için Kara Cami denilen bölgede büyük bir kalabalık toplanmış, cami avlusu ve civar sokaklar hınca hinc dolmuştu."

Diyarbekir Kürt Teali Cemiyeti Reisi Kasım Bey.,(Doza Kurdistan, Sayfa 48)

bulunan Arap askerlerini seçerek ülkelerine iade etmekte idiler. Bu fırsattan yararlanarak İngiliz kamp komutanından benim de bunlarla gönderilmemi rica ettim. Muvafakatini alarak ben de Arap askerlerinin arasına karıştım. Mustafa Kemal paşa savaş esnasında, Diyarbekir'de İkinci Ordu Komutanı olarak bulunduğu zaman Kürt reisleri ile çok iyi ilişki kurarak bunlarla adeta kardeşlik derecesinde bir dostluk kurmuştu. İdrisi Bitlisi'nin aracılığı ile Kürt beylerinin topraklarının istiklalini korumak, yalnız İslam Kamu Mallarına senede bir miktar para vermek ve yapılacak savaşlara katılmak anlaşmasıyla, Osmanlı Devleti tabiyetine giren beyler, İran Şah'ı İsmail Seferi'ye karşı sünni Türklere yardımcı olarak savaşa katılmaları, savaşın kazanılmasını kolaylaştırmıştı. Zaferin kazanıldığı tarihten itibaren, Kürt emaretlerini birer hileli tedbirle ortadan kaldırarak, Kürtleri mavhede bir Kürt askeri taburu teşkil etmişti. Bittabi Kürt ismini dünyadan kaldırmak isteyen Türk hükümetinin siyasetine uymayan bir işti. Mustafa Kemal paşa Kürt askeri taburunun giydiği elbise tarzında temiz giyinmiş sekiz on yaşlarında iki yetim Kürt çocuğunu da daima arabasında, beraberinde gezdiriyordu

Diğer taraftan babasız ve annesiz sokak ortalarında terk edilen açlıktan canları çıkmak üzere olan bir deri bir kemik yüzlerce muhacir çocuklarının ciğer parçalayan hali ve bu elim halin tahammül edilemez manzarasına ilaveten geceleyin eşyanın buz parçası halini alan şiddetli soğuğunda bu biçare çocukların yağmurdan kardan kendilerini korumak

için şeneşinlerin altında takriben çıplak bir halde bir kaçının birbiri üzerine yığılıp göya yatışları esnasında çıkardıkları eninleri duyup da, zalim, vahşi Türk hükümetine ve zeamdarlarına lanet okumanın ve bu mezalime kan ağlamamanın imkanı mı vardı? İnsan, bir insan olmak itibari ile bu hali kanını içmeye teşne düşmanına bile reva görmez. Bu feci hal adetleri pek az olan Kürt milliyetçi gençlere kan ağılatıyor ise de, yaşlıların kalın perde ile kapalı gözleri halife muhabbetiyle dolu kalpleri milletlerine yapılan bu şeni cinayeti görmeye mani oluyordu. Mustafa Kemal Paşa iki yetim çocuğu tertemiz giydirip yanında gezdirmesi alicenap iyi kalpli Kürt'leri aldatmaya yeterliydi; bu gösteriş bir taraftan Kürt milletine çok caniyane bir surette tatbik edilen imha siyasetinin aksi tesirini karşılamak, diğer taraftan "*Paşanın Kürt'leri sevdiğini*" göstermek için yapıyordu. Mustafa Kemal Paşanın Kürt'lere zahiren gösterdiği bu yakınlık o derece tesirini göstermişti ki Mustafa Kemal Paşanın aslen Kürt olduğunu söyleyenler bile vardı.

Bir türlü geçinemediği İttihat Cemiyeti erkani bilhassa Enver ve Cemal paşalar harpten sonra iş başında kalmış olsalardı öyle zannediyorum ki Mustafa Kemal Paşa Kürt'lerden gördüğü derin muhabet ve dosluktan istifade ederek kendisi için bir Kürdistan teşkilini bile aklından geçiriyordu.

1914'te başlayan savaş 1919'da sona ermişti. Türkiye mağlup olarak çok bitkin bir halde savaştan çekilmişti. İttihatçılara mensup adetleri mahdut bir kaç savaş zengininden başka bütün millet Osmanlı ülkesi halkı perişanlık ve zaruret içindeydiler savaşı açan İttihatçıların ileri gelenleri memleket dışına kaçmışlar. İkinci dereceden olan da tevkif edilerek Malta adasına gönderilmişlerdi. Ortada bazı ihtiyar şahsiyetlerle beceriksiz Hürriyet ve İtilaf Cemiyeti taraftarları kalmıştı. Devlet hazinesi bomboş, halk bintürlü yoksulluk içinde çırpınıyordu. Memurlar maş almıyor ordu döküntüleri zabıtan bazılarının kahvelerde eğlence yerlerinde garsonluk yaptıkları bile görülüyordu. Hükümeti teşkil eden Tevfik Paşa hükümeti, Sevr'de toplanan Barış Konferansına gönderdiği delegeler aracılığı ile savaş sorumluluğunu İttihat Cemiyeti hükümetine yükliyordu. İttihatçıların cinayet eseri olan Ermeni katliamını da, utanmadan Kürtlere yükliyordu. Şöven Türk hükümetinin Kürtler hakkında ne imansız, zalimane uygulamalarda bulduklarını anlatmıştım. İlimli, güya daha ziyade insani görünen İttihatçıların düşmanı bu adamların da, Kürtler hakkındaki iftiralara ne demeli? İttihatçılar ne kadar düşmanları olsa bile, Kürtler dururken İttihatçıları suçlamaya ağızları varmıyordu. Görülüyor ki Türk hükümetinin şöveni de, ılımlısı da Kürt'ün düşmanı, Kürde hayır istememekte hemfikirdirler.

Mazlum milletleri hürriyete, istiklale kavuşturacak Amerikan Cumhurbaşkanı Wilson'un 14 maddelik prensibinden Kürtlerin de istifade etmeye çalışma arzusu ile Diyarbekir'de HEVİ Cemiyeti mensupları gençlerin teşebbüsü ile 1918 tarihinde *Kürt Teali Cemiyeti* ismiyle bir cemiyet tesis edildi. Cemiyeti teşkil için *Kara Cami* denilen mahallede büyük bir kalabalık toplanmış cami avlusu ve civar sokaklar hınca hinc dolmuştu. bütün halk cemiyete ilgi gösteriyor; tanınmış kimselerden *Cemil Paşa Zade Kasım Bey, Nakibi Eşref Bekir Sıtkı Bey, Şeyh Ahmet Gülşeni, Din bilginlerinden Hoca Hamdi Efendi* gibi kimseler tarafından da destekleniyordu. Hatırlar siyasi durumu açıklayarak Kürt milletinin asırlardan beri gasp edilen milli haklarının istidadına (geri alınmasına) çalışması zaruretini heyecanlı nutuklarla istediler.

Devam edecek

“İşkenceci Esat Oktay Yıldırım Cazalandırıldı!”

Sayın Kurdistan Press yetkilileri,
Bu yazımı biz Kürtlerin gazetesi olan Kurdistan Press'te yayınlarsanız, en az sözü edilen (yazıda) bu barbarın beni ve benim gibi nice kişileri günlerce işkenceye alıp, işkence ettiği esnada duyduğumuz acı ve ızdıraplar kadar da mutlu olacağımı belirtir, en içten selamlarımı sunar, başarılar dilerim

Şiar XUZAN
Bir Kurdistan Press okuyucusu
İsviçre • 5.11.1988

(.....)

12 Eylül 1980 döneminden sonra sömürgeci faşist cunta ırkçı faşist zulmünü denemek için Diyarbakır'da “E” tipi cezaevi açıldı. Barbarca işkence deneylerini uygulamak ve bu uygulamalardan sonuçlar elde etmek için böyle bir yere acilen ihtiyaçları vardı kendi zanlarınca. Böyle bir yere yukarıda da belirttiğim gibi toplumun tecrit ettiği lümpen, sadist ruhlu, insani duygulardan yoksun birilerini getirtip görevlendirmeleri, ihtiyaçlarının gereği idi. Bu niteliklere sahip Esat Oktay Yıldırım 12 Eylül 1980 döneminden sonra açılan Diyarbakır zindanına görevlendirildi faşist cunta tarafından.

Bu insan taslağı, sadist mahluk, sömürgeci faşist cunta kumutanlarından aldığı tüm emirleri, diğer sadist ruhlu arkadaşlarıyla birlikte en adi ve hunhar yöntemlerle insanlar üzerinde deneyerek işkencelerini gerçekleştirdiler. Gün geçtikçe yöntemlerinde uzmanlaştılar. İşledikleri suçları birer kılıfa yudurup örtbas etmeye çalıştılar. Tümünü birer formaliteyle çiltlediler. Her yaptığına karşılık komutanlarından iyi notlar alıyordu. Aldığı her iyi not kendisini kudurtuyordu. Yapacağı veya yapılacak işkenceler için bu notlar iştahını açıyordu.

Bu hayvan duygulu insan Diyerbekir cezaevinde (E.tipi 5 nolu Askeri Cezaevi) işkence için özel bir oda hazırlayarak, canı istediği zaman ve istediği kişiyi buraya alıp saatlerce, günlerce işkence yapardı. Bu kişinin işkence yapmadığı üzerinde durmak, yani gerçekten işkence yapıyordu veya yapmıyordu durumunu ispatlamak için hiç ve hiç araştırmaya gerek yoktur. Çünkü binlerce insan bunun işkencelerine maruz kaldı. Ve bu insanlar hepsi birer somut delildir.

Kendi kanımca şimdiye kadar Kürdistan tarihinde eşine rastlanmayan barbarlıkları bu barbar insan orada gerçekleştirdi. Bir

çok militanın kanına girdi. Birçok kişiyi felç ve psikolojik hasta durumuna soktu. İnsan aklının hazmedemeyeceği ve edemediği işkenceler sahnelendi. Ama uyguladığı birçok işkence yöntemlerinde de başarılı olamıyordu çoğu zaman. Bu durum ise kendisini ve üstlerini çıldırtıyordu.

Fakat zaman zaman da teslim aldığı zayıf irade sahipleri veya ölümü tercih etmeyen insanlarda oluyordu. Ki teslim aldıklarını alabildiğine kullanıyordu. Bu insanların bir çoğu halen yaşıyor. Ama her yaşadıkları gün ve saat birer ölüme bedel. Evet bu durumda bu yaratığın eseri. Çünkü her insan organizması her barbarlığı hazmetmeyebilir. Ve ölümlerle sonuçlanınca hayat, bazen bu tercihi yapmak çok zor gelir...

İşte zaman zaman devrimciler sınıf düşmanlarıyla mücadele ederken, önelere çıkan böyle engelleri kaldırmak yok etmek gerekir. Çünkü böylelerinin yaşaması insanlık için suçtur. Bu suç ölümü gerektirir ve benzer tiplere büyük dersler öğretir.

Böylece yaptıklarına karşılık komutan babaları onu yüzbaşılıktan binbaşılığa rutbeleririrken, bu rutbeden iyice nasibini alamadı. Devrimciler düşmanlarını tanırlar! Ve hem de onun gibi bir düşmanı... Hem de halkın içinde üstelik hanımının yanında cezasını devrimci kurşunları beyninde patlar ken ödemek zorunda kaldı. İsteselerdi hanımını da aynı cezaya kurban ederlerdi. Ama devrimci militanlar insan suçlularını cezalandırıyorlar. Başkalarını değil. Her işkenceci suçlu bunu böyle bilir ve daha onlarda sıralarını beklesinler.

Şiar Xuzan

13 Ekim Tarihli Hürriyet gazetesinden Coşkun Kırca'nın yazısının bir ibret belgesi olduğunu düşünerek Kurdistan Press okuyucularının da okumasını istedim. Gazetede yer bulup da yayınlarsanız, görevimi yerine getirmiş olacağım.

Bir okuyucunuz

Uslanmiyanın hakkı...

İki gündür gazetemizde çıkan Talabani ve Barzani hakkındaki haberler, çok anlamlıdır. Türkiye'nin işlerine karışmak istemediklerini ve PKK'nın faaliyetlerini onayladıklarını söyleyen bu iki çete başı, şimdi tam aksine, Türkiye aleyhine ağızlarına geleni söylemektedirler.

Daha çok kısa süre önce, her ikisi de, Irak'tan kaçanlara kucak açan Türkiye'ye övgü yağdırırken, şimdi, Türk devletinin bu kişilere kötü mamele ettiğini iddia ediyorlar. Bu zavalıları kışkırtan ve onları Irak'ın gazabına kurban edenler, kendileridir. Bu isyan hareketinde onlara yardımcı olan da, İran'dır. Dikkat edelim, her iki çete başının eleştirileri, İran'ı hedef tutmuyor, sadece Türkiye'yi hedef alıyor. Oysa İran, bu zavallıları, önce alacağını Türkiye'ye vaat etmiş, şimdi ise sözünde durmamaktadır. Eğer bu kişiler Türkiye'de gördükleri ve Batı'nın övgüsünü kazanan muameleden hoşnut değillerse, İran'a gitseler ya? Bay Barzani ve Bay Talabani de, onları böyle bir istekte bulunmaya teşvik etse ve İran'ı da ikna etseler ya? Başından beri belirttik... Bunları memnun etmek mümkün olamaz. Kısa bir süre sonra Türkiye'nin kedi yaşadıklarını da beğenmeyecekleri, taa baştan belliydi. Şimdi nankörlüklerini kusmaya başladılar. Hiç merak etmiyelim; kısa zaman sonra, Batı'daki hampaları da aynı taraneyi çığırışmaya başlarlar.

Irak'taki çete başlarına göre, çare, Türkiye'nin güneydoğu bölgesine özerklik vermesiymiş. Türkiye bunu yaparsa, her şey gülük gülüstanlık olacaktır. PKK'nın amacını paylaşıyorlarmış, sadece bazı yöntemlerini paylaşmıyorlarmış. Bunu söyledikleri zaman, herşey sırtıveriyor. O zaman anlıyorsunuz ki özerklik sadece bir ilk adımdan ibaret kalacaktır. Asıl amaç, bağımsızlıktır. Çünkü, PKK bunu istiyor. Bir nokta daha var. Irak kendilerine özerklikte vermişti. Onuda beğenmediler. Bu da isteklerinin nerede sona ereceğini göstermeye yeter.

Küstahlık burada bitmiyor. Çete başı Talabani, Türkiye'ye gelip Türkiye Başbakanı'nı resmen ziyaret etmek istiyor. Irak'ın dağlarında bile tutunamayıp Türkiye'ye resmi ziyarette bulunmak ne demek? Bu ne şımarıklık? Sizler kim oluyorsunuz da, Türkiye'yi kendinize muhatap diye almaya kalkışabiliyorsunuz?

Irak'ın kendi vatandaşlarına karşı insanlığa aykırı silahlar kullanması, elbette onaylanamaz. Fakat Irak, kendi içindeki bu isyanı, bu biçim silahlar kullanmadan da mat edebilecek güce sahiptir. Etmektedir de... Şu sırada önemli olan, İran'ın tutumudur. İran, hala körlüğü sürdürüyor. İran Başbakanı'nın çete başı Barzani'yi kabul etmesi de, bunu gösteriyor.

Gerçekte, üç komşu devletin bu konudaki yüksek çıkarları, aynıdır. Türkiye'nin ne İran'la, Nede Irak'la siyasi bir rakabeti vardır. İran ve Irak da, birbirine karşı, bir etnik gurubu kışkırtmaktan vaz geçmelidirler. Bilmelidirler ki, kendisiyle berabermiş gibi gözükken karşı taraftaki isyancının varmak istediği hedef, kendi ülkesinde komşusunun kışkırttığı ve desteklediği isyancının aynıdır. En basit akıl, her üç devletin de, bu konuda Sadabat Paktı'nın koyduğu ilkeye dönmelerini gerektiriyor. Türk diplomasisinin, konuyu bölgesel çerçevesinde görmemezlikten gelmesi, gerçeklikle bağdaşmaz. Diplomasiimizin yapması gereken, Tahrân ile Bağdat'ı bahsettiğimiz o ilkenin etrafında yeniden toplamaya sabırla çalışmaktır.

Bir devletin diğer bir devlete, bazı stratejik çıkar ortaklıkları olduğunu anlaması ve bu ortak çıkarların gereğini -hatta ortaklaşa- yerine getirmesi için, tek yol, resmi itifak anlaşması yapmak değildir. Bu gibi ortak çıkarlar, itifak anlaşmasına gerek olmadan da, ortaklaşa korunabilir. Şu hale bakınız: Irak'taki bir isyancı, aynı zamanda, Türkiye'nin işlerine karışmakta, Türkiye'nin toprak ve millet bütünlüğüne göz dikmektedir. Sadece bu olgu bile, Türkiye ile Irak'ın bu sergedeye karşı çıkarlarının aynı olduğunu göstermeye yeter ve artar. Yapılması gereken, açıktır ve basittir. Türkiye, Irak'la her iki ülkenin toprak bütünlüğünü korumak için işbirliği yapmalıdır. Türkiye'nin bunun için ileri sürebileceği tek şart, insanlık dışı silahların kullanılmamasıdır. Türkiye'deki isyancı da birdir ve beraberdir. O zaman, en basit sağduyu, Türkiye ile Irak'ın da ortak isyancıya karşı bir ve beraber olmalarıdır.

Ancak böylesine kararlı bir davranış, isyancının umudunu çökertir. Batı'daki hayalleri de sıralattırır... İran'a gelince... Silah sesleri kesildikten sonra, zaten komşudaki isyancıyı kışkırtmakla aslında sadece kendi aleyhinde çalıştığını er geç anlayacaktır.

Coşkun Kırca

Konferansa ciwanên Kurd

Federasyona Komelên Kurdistanê li Swêdê bi Yekitiya Ciwanên xwe ve di rojên 19-20'ên Teşrînê de Konferansa ciwanan amade dike.

Babeta konferansê kultur, spor, ekonomî, sosyal, polîtîk û xwendekariyê ye. Di van waran de pêşneyar, dîtin û biryarên konferansê dê ji bo Federasyonê di pîrsa ciwanan de bibe prensîb û bingehên xebatê. Konferans, di 19'ê mehê seet 13.00 an de li Stockholmê Folketshus vedibe.

KURDISTAN PRESS
rojname hefteyî □ haftalık gazete

**Kurdi - Tirkî
Kürtçe - Türkçe**
Rojname Hefteyî • Haftalık Gazete
Hejmar - Sayı: 48 (19) • Hefte 46
17 Teşrîn • Kasım 1988

Berpîrsiyarê Giştî
Genel yayın yönetmeni
Orhan KOTAN, 08 - 29 50 56
Berpîrsiyarê Alîgir
Yardımcı yönetmen
Çetin ÇEKO, 08 - 29 83 32
Adress; Box 7080, 17207 Sundbyberg
Büro; Örsvängen 6C, Hallonbergen
Tlf: [46] 8-29 83 32
Telex: 131 42 ANK S
Telefax: 08-29 50 56
Bankgiro: 343-5559
Postgiro: 2 65 33-0

Çapxane • Baskı;
Tidnings Tryckarna på Åland AB

- Nivîsarên ku tîn şandin li xwedîyan venagerin
- Gönderilen yazılar iade edilmez
- Redaksiyon dikare nivîsarên ku ji rûpelên xwendavanan û Serbest Kürsî re tîn şandin, li gor dûzena rûpelan, kurttir bike.
- Serbest Kürsü ve Okuyucu Sayfası için gelen yazılar, özüne dokunulmadan sayfa düzenine göre redaksiyon tarafından kısaltılabilir
- Eger xwediyên nivîsarên kurdî tişteki taybetî nebêjin, redaksiyon dikare, li gor standardên zimanê kurdî, guhertinên pewist çêke

KURDISTAN PRESS
rojname hefteyî □ haftalık gazete

**Kurdisk Turkisk
Veckotidning**
Nummer; 48 (19) • Vecka 46
17 November • Teşrîn 1988

Chefredaktör och ansvarig utgivare
Orhan KOTAN, 08-295056
Redaktion sekreterare
Çetin ÇEKO, 08-298332

Postadress; Box 7080, 17207 Sundbyberg
Besökadress; Örsvängen 6C, Hallonbergen
Tlf: [46] 8 - 29 83 32
Telex: 131 42 ANK S
Telefax: 08 - 29 50 56
Bankgiro; 343 - 5559
Postgiro; 2 65 33 - 0
Tryckeri; Tidnings Tryckarna på Åland AB

ISSN 0283 - 4898

ABONE

3 Mehî • 3 Aylık 6 Mehî • 6 Aylık Salek • Yıllık
48 SEK-24 DM 96 SEK-48 DM 208 SEK-104 DM

Tarih / Dîrok.....

NAV / PAŞNAV
İSİM / SOYİSİM .....

NAVNÎŞAN
ADRES .....

WELAT / ÜLKE .....

Hûn dikarin heqê aboneti li ser hesaba GILALA AB Postgiro 26533-0 Stockholm razinin û sûreteke jê ji Box 7080, 172 07 Sundbyberg-Sweden re bi qarta abone rêkin.

Abone ücretini GILALA AB PG; 26533-0 Stockholm kontosuna yatırarak, bir kopyasını Box 7080,172 07 Sundbyberg-Sweden adresine abone kartıyla birlikte postalayarak abone olunabilir.

PIŞTE TEKOŞINEN DUR U DIREJ DEWLETA FILISTINE HAT DAMEZIRANDIN

Dewleta Filistîne hat îlankirin!

□ Piştê têkoşinekê dûr û dirêj Rêxistina Rizgariya Filistîne di roja sêşemê li Cezayirê damezirandina Dewleta Filistîne îlan kir.

Serê siba rojê sêşemê li Qesra Palais de Nations, nêzê paytexta Cezayirê dewleta Filistîn ji dayka xwe re bû. Serokê Rêxistina Rizgariya Filistîne Yaser Erafat damezirandina dewleta Filistîne bi paytexta Qudsê îlan kir.

Piştê îlankirina dewletê marşa millî ya Filistînî hat gotin û du pêşmergeyê (fedayî) Filistînî ala xwe kişandin ber ezmana. Pişt re hinek hevalên Corc Hebeş bi dengê bilind peyva serokê xwe anîn ziman: "Heta serketinê yekîtî û şores"

Sefaretxana pêşî

Dewleta Filistîn sefaretaxana xwe ya yekemîn li Cezayirê vekir. Piştê Cezayir pirraniya dewletên Ereban wê Dewleta Filistîne nas bikin. Hefta çûyî jî Veliahde Urdirê çûbû Enqere. Qral Husên dixwaze ku Tirkiye jî wê dewletê nas bike û piştgiya gelê Filistîne bike.

Bi damezirandina Dewleta Filistîne ve, Rêxistina Rizgariya Filistîne (RRF-PLO) hebûna Dewleta Îsraîl jî qebûl kir. Bi qebûlkirina bîrvara Koma Miletan ya hejmar 242 an, RRF, Îsraîl wek dewletekî serbixwe naskir. Heta niha Rêxistina Rizgariya Filistîne dewleta Îsraîl nasnedikir. Di dengdana vê babetê de 253 nûner dengê qebûl, 46 nûner li dijî û 10 nûner jî bêdeng man.

Piştê îlankirina dewletê, gelê Filistîn ne tenê li Cezayirê herwusa li erdên dagîrkirî (îşxalkirî) û Gaze jî cejnê mezîna çêkir. Lê eskerên Îsraîl cejna wan di nav xwînê de hişt, xortekî Filistînî hat kuştin. Ev xort ji destpêka protestoya gelêrî vir de qurbana 312 an bû.

Şerê azadiyê bê xwîn nabe

Gelê Filistîn piştê herba duyemîn a cihanê bê cî û bê war ma. Hebûna gelê Filistîne kete nav tehlûke û di nav erdê bav û kalan de nefî bûn. Tirs bû jiyana rojê. Lê gelê Filistîn neşikest. Dev ji dîroka xwe û ji axa xwe berneda. Xwe parast. Dayikên Filistînî zarokên xwe bi evîna Filistîne mezîna kirin. berxên xwe yê nêr û mê avêtin ber tanq û topan, avêtin nav agirê.

Şerê gelê Filistîn tiştê nîşanê me da: Carna kevir û çov, ji bombe û tîfingan bi hêztir e. Di têkoşîna miletên bindestan de tiştê herî girîng yekîtî, bawerî û dilxwestin e. Quweta zilm û zordariyê nagihije gelekê yekbûyî...

Aqubeta gelê Filistîn û dewleta wan ya nû, li serê me Kurdan be jî...

Yaser Erafat îlankirina dewleta Filistîne jî nê hevalê xwe yê Şehîd Ebu Cihad re pîroz dike.

Foto: AP

Neteweperestiya Sirban Arnawudan ditirsîne

Neteweperestên sirbistanê li dijî Ernavudan di rojên dawî de gelek protesto çêdikin.

Foto: Reuter

Gava mirov ji Belgradê diçe Paytextê Ernavûd Tiranê, pîr caran mirov laqê pirsên waha tê: "Waziyeta Yugoslavya çi ye gelo? Bûyerên dibin tehlûke ne qê?"

Bi kurtî Ernavûd gohen xwe bel kiriye û bi çavekê tirs li Yugoslavya mêzê dike. Bo ku gelê Sirb her roj li dijî Ernavûd dimeşe û silaganên nexweş davêje.

Hikumeta Ernavûd bi çavekê şiphe li rewşa Kosova mêzê dike. Li gorya wan Ernavûdên Kosova qurbana rewşa ekonomîya xirabin. Eqaliyeta Ernavûdan bûne wek miya qurbanê. Beriya çend mehan gava ku bi hezaran Sirb li dijî Ernavûd meşiyên, siloganeke waha avêtin: "Meş, heta Tiranê..." Ev

slogan wek bombekî teqîya li Ernavûdê. Her çiqas ev tehlûke îro dûr be jî, dîsa xewekê bi kabûs e. Bi bîr û bawariya Ernavûdan mesela Yugoslavya meselekî hundûrî ye. Lê ku Yugoslavya rehet neseke û bela xwe li wan bide, helbet ew jî wê xwe biparêzin.

Çawa tê zanin ji % 85 nûfusê Kosova Ernavûd in. Çawa tê gotin Dewleta Ernavûd rehet nasekine û dixwaze li Kosova tevlihevî çêke. Bo ku Tiran dixwaze rojek xeyala xwe bîne ci û Kosova bike perçekî Ernavûdê..

Mesela di navbera Yugoslavya û Ernavûd tiştê kevî e. Pîr caran ev herdu dewletên sosyalîst ser Kosova rabûne hev. Piştê herba duyemîn û vir de tû danustandin navbera wan de tûne ye.